

Na podlagi prvega odstavka 169. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo) Agencija za energijo izdaja

A K T

o načrtu za izredne razmere pri oskrbi z zemeljskim plinom

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina)

(1) S tem aktom se določajo postopki, vloge, odgovornosti v posamezni stopnji krize pri oskrbi z zemeljskim plinom (v nadaljnjem besedilu: plin), ukrepi za odpravo ali zmanjšanje učinka krize oziroma motenj v oskrbi s plinom v Republiki Sloveniji, pristojnosti za izvajanje 10. in 13. člena Uredbe (EU) št. 2017/1938 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2017 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom in o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 994/2010 (UL L št. 280 z dne 28. 10. 2017, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2017/1938/EU).

(2) S tem aktom se določata tudi vrstni red zmanjšanja ali prekinitve odjema plina posameznim vrstam odjemalcev glede na njihove plinske naprave in način izvajanja meddržavne solidarnostne pomoči med državami članicami EU v primerih izrednih razmer pri oskrbi s plinom.

(3) Podjetja plinskega gospodarstva, distributerji toplote in proizvajalci električne energije so dolžni izvajati v tem aktu predvidene ukrepe in ravnati v skladu s sprejetimi načrti nujnih ukrepov iz prvega odstavka 15. člena tega akta.

(4) Odjemalci plina in toplote so dolžni ravnati v skladu z naloženimi omejitvami in drugimi ukrepi, ki jih izvajajo podjetja plinskega gospodarstva in distributerji toplote.

2. člen

(pomen izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tem aktu, imajo enak pomen kot izrazi, opredeljeni v Energetskem zakonu (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo, v nadaljnjem besedilu: EZ-1), poleg tega pa imajo posamezni izrazi še naslednji pomen:

- distributer toplote: je distributer toplote za daljinsko ogrevanje, pri proizvodnji katere se uporablja plin in nima možnosti takojšnjega prehoda na drug vir energije;
- industrijski odjemalci: so odjemalci, ki plin uporabljajo za končno rabo v industrijske namene;
- kriza: je stanje, v katerem je ali se upravičeno pričakuje, da bo resno motena oskrba s plinom;
- krizna skupina: je posvetovalna skupina, ki se sklicuje in deluje le v času, ko je razglašena katera od stopenj krize oziroma ko se preverja odziv na izredne razmere. Krizno skupino sestavljajo predstavniki pristojnega organa, ministrstva, pristojnega za energijo, operaterja prenosnega sistema in dobaviteljev plina. Vodja krizne skupine je predstavnik pristojnega organa. Namestnik vodje krizne skupine je predstavnik operaterja prenosnega sistema. Pristojni organ lahko po potrebi k sodelovanju v krizno skupino povabi tudi druge subjekte;
- meddržavni dogovor o solidarnostnih ukrepih: je tehnični, pravni in finančni dogovor skladno z desetim odstavkom 13. člena Uredbe 2017/1938/EU;
- pristojni organ: je Agencija za energijo;
- plin: je zemeljski plin ali drug plin, ki ga je tehnično mogoče varno dodajati v sistem zemeljskega plina in ga preko njega prenašati;
- solidarnostni plin: je plin, dobavljen ali ponujen v okviru solidarnostne pomoči na podlagi meddržavnega dogovora o solidarnostnih ukrepih.

3. člen

(izvajanje ukrepov in dejavnosti za obvladovanje krize)

(1) Pristojni organ uvaja, podjetja plinskega gospodarstva pa izvajajo ukrepe nediskriminatorno in pregledno. Ukrepi smejo odjemalce prizadeti le v najmanjši možni meri, ki je potrebna za obvladovanje krize oziroma za zagotovitev zanesljive oskrbe zaščiteneh odjemalcev.

(2) Pristojni organ koordinira izvajanje dejavnosti in ukrepov. Na podlagi prejetih poročil, ki jih prejema, in morebitnih dodatno pridobljenih informacij pristojni organ ugotavlja spreminjanje razmer in po potrebi prilagaja način izvajanja ukrepov za odpravljanje kriznega stanja. Pretok informacij in sprejemanje odločitev sta določena v Prilogi 1, ki je sestavni del tega akta. Pri obvladovanju krize se pristojni organ in operater prenosnega sistema usklajujeta s pristojnimi organi in operaterji prenosnih sistemov v rizičnih skupinah, kot je določeno v Prilogi 2, ki je sestavni del tega akta.

II. KRIZA PRI OSKRBI S PLINOM

1. Splošno

4. člen

(stopnje krize)

(1) Stopnje krize, ki jih razglasi pristojni organ, so:

- stopnja zgodnjega opozarjanja, kadar so izpolnjeni pogoji iz (a) točke prvega odstavka 11. člena Uredbe 2017/1938/EU;
- stopnja pripravljenosti, kadar so izpolnjeni pogoji iz (b) točke prvega odstavka 11. člena Uredbe 2017/1938/EU;
- stopnja izrednih razmer, kadar so izpolnjeni pogoji iz (c) točke prvega odstavka 11. člena Uredbe 2017/1938/EU.

(2) Motnje pri oskrbi s plinom, ki ne izpolnjujejo pogojev iz prejšnjega odstavka, so lokalne motnje pri oskrbi s plinom. Kljub temu pristojni organ lahko razglasi stopnjo krize ob upoštevanju mogočih posledic glede na geografsko razsežnost, vremenske razmere, predvidljivost trajanja motenj, možnost alternativnega napajanja, ogroženost zaščiteneh odjemalcev in kritične infrastrukture. V tem primeru pristojni organ skupaj z razglašeno stopnjo krize, določi na katerem območju znotraj Republike Slovenije bo veljala razglašena stopnja krize in kjer se bodo izvedli ukrepi iz tega akta.

2. Postopki, vloge in odgovornosti na posameznih stopnjah krize

5. člen

(stopnja zgodnjega opozarjanja)

(1) Operater prenosnega sistema oziroma dobavitelj plina nemudoma obvesti pristojni organ o nastopu okoliščin, zaradi katerih meni, da je treba razglasiti stopnjo krize iz prve alineje prvega odstavka prejšnjega člena. Obvestilo mora biti poslano po elektronski pošti na naslov odgovorne osebe za zanesljivo oskrbo pristojnega organa. Navedeni osebi se ob posredovanju elektronskega sporočila pošlje tudi SMS-sporočilo o posredovani elektronski pošti.

(2) Pristojni organ na podlagi prejetega sporočila ali na podlagi lastnih opažanj oceni, ali je treba razglasiti stopnjo zgodnjega opozarjanja. V ta namen se lahko posvetuje s krizno skupino.

(3) Če pristojni organ meni, da pogoji za razglasitev stopnje zgodnjega opozarjanja niso izpolnjeni, o tem nemudoma obvesti prijavitelja iz prvega odstavka tega člena.

(4) Pristojni organ razglasi stopnjo zgodnjega opozarjanja z objavo na svoji spletni strani in o tem po elektronski pošti nemudoma obvesti člane krizne skupine. Članom krizne skupine pristojni organ ob posredovanju elektronskega sporočila pošlje tudi SMS-sporočilo o posredovani elektronski pošti. Operater prenosnega sistema o razglasitvi stopnje zgodnjega opozarjanja nemudoma obvesti vse uporabnike prenosnega sistema, operater distribucijskega sistema uporabnike distribucijskega sistema, pristojni organ pa systemskega operaterja električne energije.

(5) Če pristojni organ meni, da so pogoji za razglasitev višje stopnje krize izpolnjeni, jo razglasi v skladu s tem aktom.

(6) Za reševanje nastale situacije in odpravo vzrokov oziroma odpravo ali zmanjšanje učinkov motenj v oskrbi s plinom, zaradi katerih je bila razglašena stopnja zgodnjega opozarjanja, lahko pristojni organ od podjetij plinskega gospodarstva in odjemalcev zahteva, da mu posredujejo informacije, ki se lahko nanašajo tudi na število in ocenjeno porabo odjemalcev plina, ločeno za zaščitene odjemalce. Zahtevane informacije morajo biti posredovane nemudoma in v obliki, kot jo zahteva pristojni organ.

(7) V obdobju, ko je razglašena stopnja zgodnjega opozarjanja, dobavitelji izvajajo ukrepe iz 8. člena tega akta. S temi ukrepi dobavitelji na stopnji zgodnjega opozarjanja ne preprečujejo delovanja trga s plinom niti ne omejujejo uporabnikom dostopa do prenosnega sistema.

(8) Po prenehanju okoliščin, zaradi katerih je bila razglašena stopnja zgodnjega opozarjanja, pristojni organ razglasi konec stopnje zgodnjega opozarjanja in o tem obvesti krizno skupino. Pri tem uporabi enake načine obveščanja kot pri razglasitvi stopnje zgodnjega opozarjanja.

(9) Če nastopijo okoliščine iz druge ali tretje alineje prvega odstavka 4. člena tega akta, pristojni organ razglasi stopnjo pripravljenosti oziroma stopnjo izrednih razmer v skladu s tem aktom.

6. člen

(stopnja pripravljenosti)

(1) Operater prenosnega sistema oziroma dobavitelj plina nemudoma obvesti pristojni organ o nastopu okoliščin, zaradi katerih meni, da je treba razglasiti stopnjo pripravljenosti iz druge alineje prvega odstavka 4. člena tega akta. Obvestilo mora biti poslano po elektronski pošti na naslov odgovorne osebe za zanesljivo oskrbo pristojnega organa. Navedeni osebi se ob posredovanju elektronskega sporočila pošlje tudi SMS-sporočilo o posredovani elektronski pošti.

(2) Pristojni organ na podlagi prejetega sporočila ali na podlagi lastnih opažanj oceni, ali je treba razglasiti stopnjo pripravljenosti. V ta namen se lahko posvetuje s krizno skupino.

(3) Če pristojni organ meni, da niso izpolnjeni pogoji za razglasitev stopnje pripravljenosti, o tem nemudoma obvesti prijavitelja iz prvega odstavka tega člena. Če pristojni organ meni, da so izpolnjeni pogoji za razglasitev drugačne stopnje krize, jo razglasi v skladu s tem aktom.

(4) Pristojni organ razglasi stopnjo pripravljenosti z objavo na svoji spletni strani in o tem po elektronski pošti nemudoma obvesti člane krizne skupine. Članom krizne skupine pristojni organ ob posredovanju elektronskega sporočila pošlje tudi SMS-sporočilo o posredovani elektronski pošti. Operater prenosnega sistema o razglasitvi stopnje pripravljenosti nemudoma obvesti vse uporabnike prenosnega sistema, operater distribucijskega sistema uporabnike distribucijskega sistema, pristojni organ pa obvesti sistemskega operaterja električne energije.

(5) Za reševanje nastale situacije in odpravo vzrokov oziroma odpravo ali zmanjšanje učinkov motenj v oskrbi s plinom, zaradi katerih je bila razglašena stopnja pripravljenosti, lahko pristojni organ od podjetij plinskega gospodarstva in odjemalcev zahteva, da mu posredujejo informacije o številu in ocenjeni porabi plina odjemalcev plina, ločeno za zaščitene odjemalce, in s tem povezane informacije. Zahtevane informacije morajo biti posredovane nemudoma in v obliki, kot jo zahteva pristojni organ.

(6) V obdobju, ko je razglašena stopnja pripravljenosti, dobavitelji, distributerji toplote in proizvajalci električne energije izvajajo ukrepe iz 9. člena tega akta. S temi ukrepi na stopnji pripravljenosti se ne preprečuje delovanja trga s plinom niti ne omejuje uporabnikom dostopa do prenosnega sistema.

(7) Po prenehanju okoliščin iz druge alineje prvega odstavka 4. člena tega akta pristojni organ razglasi konec stopnje pripravljenosti in o tem obvesti krizno skupino. Pri tem uporabi enake načine obveščanja kot pri razglasitvi stopnje pripravljenosti.

(8) Če razlogov, zaradi katerih je bila razglašena stopnja pripravljenosti, ni mogoče odpraviti z ukrepi iz 9. člena tega akta in nastopijo okoliščine iz tretje alineje prvega odstavka 4. člena tega akta, pristojni organ razglasi stopnjo izrednih razmer v skladu s tem aktom.

7. člen

(stopnja izrednih razmer)

(1) Operater prenosnega sistema oziroma dobavitelj plina nemudoma obvesti pristojni organ o nastopu okoliščin, zaradi katerih meni, da je treba razglasiti stopnjo pripravljenosti iz tretje alineje prvega odstavka 4. člena tega akta. Obvestilo mora biti poslano po elektronski pošti na naslov odgovorne osebe za zanesljivo oskrbo pristojnega organa. Navedeni osebi se ob posredovanju elektronskega sporočila pošlje tudi SMS-sporočilo o posredovani elektronski pošti.

(2) Pristojni organ na podlagi prejetega sporočila ali na podlagi lastnih opažanj oceni, ali je treba razglasiti stopnjo izrednih razmer. V ta namen se posvetuje s krizno skupino.

(3) Če pristojni organ meni, da niso izpolnjeni pogoji za razglasitev stopnje izrednih razmer, o tem nemudoma obvesti prijavitelja iz prvega odstavka tega člena. Če pristojni organ meni, da so izpolnjeni pogoji za razglasitev nižje stopnje krize, jo razglasi v skladu s tem aktom.

(4) Pristojni organ razglasi stopnjo izrednih razmer z objavo na svoji spletni strani in v sredstvih javnega obveščanja. Pristojni organ o tem po elektronski pošti nemudoma obvesti člane krizne skupine. Operater prenosnega sistema o razglasitvi stopnje izrednih razmer nemudoma obvesti vse uporabnike prenosnega sistema, operater distribucijskega sistema uporabnike distribucijskega sistema, pristojni organ pa obvesti systemskega operaterja električne energije.

(5) Za reševanje nastale situacije in odpravo vzrokov oziroma odpravo ali zmanjšanje učinkov motenj v oskrbi s plinom, zaradi katerih je bila razglašena stopnja izrednih razmer, lahko pristojni organ od podjetij plinskega gospodarstva in odjemalcev zahteva, da mu posredujejo informacije, ki se nanašajo na število in ocenjeno porabo odjemalcev plina, ločeno za zaščitene odjemalce. Zahtevane informacije morajo biti posredovane nemudoma in v obliki, kot jo zahteva pristojni organ.

(6) V obdobju, ko je razglašena stopnja izrednih razmer, pristojni organ, dobavitelji, distributerji toplote in proizvajalci električne energije izvajajo ukrepe iz 10. in 11. člena tega akta.

(7) Po prenehanju okoliščin iz tretje alineje prvega odstavka 4. člena tega akta pristojni organ razglasi konec stopnje izrednih razmer z objavo na svoji spletni strani in v sredstvih javnega obveščanja ter o tem obvesti krizno skupino. Pristojni organ lahko razglasi konec stopnje izrednih razmer ali spremeni katerega od ukrepov iz 10. ali 11. člena tega akta, tudi če to od njega zahteva Evropska komisija na podlagi osmega odstavka 11. člena Uredbe 2017/1938/EU.

(8) Razglašena stopnja izrednih razmer je kompleksna kriza, ki spada med druge nesreče in z njimi povezane negotovosti in v katerih je na voljo razmeroma kratek čas za ukrepanje. Posledice stopnje izrednih razmer se odražajo v ogroženih družbenih vrednotah, kot sta npr. učinkovito delovanje gospodarstva in zaščita življenja ter zdravja prebivalcev. Stopnja izrednih razmer lahko ogroža tudi kritično infrastrukturo na področju plina, zato operater prenosnega sistema oceni, ali so potrebni dodatni zaščitni ukrepi za zaščito kritične infrastrukture.

3. Ukrepi na posamezni stopnji krize

8. člen

(stopnja zgodnjega opozarjanja)

(1) Ko je razglašena stopnja zgodnjega opozarjanja, podjetja plinskega gospodarstva izvajajo naslednje ukrepe:

– dobavitelji preverijo dejansko razpoložljivost količin plina, namenjenih izpolnjevanju standarda oskrbe skladno z aktom, ki ureja načrt preventivnih ukrepov pri oskrbi s plinom;

– dobavitelji obvestijo odjemalce, s katerimi imajo sklenjene pogodbe o prekinljivi dobavi plina, da obstaja verjetnost prekinitve dobave;

– dobavitelji obvestijo industrijske odjemalce, ki imajo možnost preklopa na nadomestne energente, da obstaja verjetnost potrebe po preklopu na uporabo nadomestnih energentov, in

– dobavitelji pozovejo industrijske odjemalce k bolj racionalni rabi plina.

(2) Dobavitelji izvajajo ukrepe iz prejšnjega odstavka po razglasitvi stopnje zgodnjega opozarjanja in jih izvajajo do razglasitve konca te stopnje krize.

(3) Dobavitelji o dejansko izvedenih ukrepih nemudoma obvestijo pristojni organ po elektronski pošti.

9. člen

(stopnja pripravljenosti)

(1) Ko je razglašena stopnja pripravljenosti, podjetja plinskega gospodarstva, proizvajalci električne energije, distributerji toplote in odjemalci izvajajo poleg ukrepov iz prejšnjega člena tudi naslednje ukrepe:

a) dobavitelji v skladu s potrebami nastale situacije zagotovijo količine plina za izpolnitev standarda oskrbe skladno z aktom, ki ureja načrt preventivnih ukrepov pri oskrbi s plinom;

b) dobavitelji, ki opravljajo tržne dejavnosti na trgih plina izven Republike Slovenije, kupijo dodatne količine plina in te količine plina ponudijo na virtualni točki;

c) dobavitelji, ki imajo sklenjene pogodbe o prekinljivi dobavi plina, v skladu s potrebami nastale situacije prekinejo dobavo plina odjemalcem v skladu s sklenjenimi prekinljivimi pogodbami;

d) dobavitelji v skladu s potrebami nastale situacije pozovejo industrijske odjemalce k prostovoljnemu zmanjšanju odjema plina na minimum;

e) dobavitelji v skladu s potrebami nastale situacije pozovejo industrijske odjemalce, ki imajo možnost preklopa na nadomestne energente, da prostovoljno preklopijo na uporabo nadomestnih energentov;

f) dobavitelji pozovejo odjemalce plina k zmanjševanju porabe plina, kar vključuje znižanje temperature prostorov, racionalno rabo sanitarne tople vode in morebitne druge ukrepe, s katerimi se zniža poraba plina;

g) distributerji toplote pozovejo odjemalce k zmanjševanju porabe toplote, kar vključuje znižanje temperature prostorov, racionalno rabo sanitarne tople vode in morebitne druge ukrepe, s katerimi se zniža poraba plina;

h) proizvajalci električne energije, ki za proizvodnjo uporabljajo plin in katerih proizvodne naprave niso določene za kritično infrastrukturo, na poziv dobaviteljev preklopijo na drug vir energije, če pa to ni takoj izvedljivo, zmanjšajo porabo plina za proizvodnjo električne energije.

(2) Ukrep iz h) točke prejšnjega odstavka ne velja za proizvajalce električne energije v soproizvodnji s toploto v obsegu, kolikor dobavljajo toploto za daljinsko ogrevanje gospodinjskim odjemalcem in osnovnim socialnim službam, razen izobraževalnih ali javnoupravnih služb.

(3) Dobavitelji plina in distributerji toplote izvajajo ukrepe iz prvega odstavka tega člena po razglasitvi stopnje pripravljenosti in do razglasitve konca te stopnje krize ali dokler posameznega ukrepa ne prekliče pristojni organ.

(4) Dobavitelji plina in distributerji toplote o aktiviranju in izvedbi ukrepov nemudoma po elektronski pošti obvestijo pristojni organ.

(5) Operater prenosnega sistema ugotavlja potrebne dnevne količine plina za oskrbo vseh odjemalcev in zaščitenih odjemalcev, ki so priključeni na prenosni sistem. Operaterji distribucijskih sistemov ugotavljajo potrebne dnevne količine plina za oskrbo vseh odjemalcev in zaščitenih odjemalcev, priključenih na distribucijske sisteme. Operaterji sistemov na poziv pristojnega organa dnevno sporočajo te podatke pristojnemu organu, operaterji distribucijskih sistemov pa tudi operaterju prenosnega sistema. Operater prenosnega sistema poroča pristojnemu organu o zadostnosti izvedenih ukrepov iz a) do g) točke prvega odstavka tega člena.

(6) Ko operater prenosnega sistema ugotovi, da so se razmere pri oskrbi s plinom izboljšale in niso več izpolnjeni pogoji iz druge alineje prvega odstavka 4. člena tega akta, o tem obvesti pristojni organ.

10. člen

(stopnja izrednih razmer)

(1) Ko je razglašena stopnja izrednih razmer, podjetja plinskega gospodarstva, proizvajalci električne energije, distributerji toplote in odjemalci izvajajo poleg ukrepov iz 8. in prejšnjega člena tudi naslednje ukrepe:

– dobavitelj, ki uvaža plin v Republiko Slovenijo, ki je namenjen oskrbi zaščitenih odjemalcev, uporabi ukrepe in dogovore za razpršitev virov plina in prenosnih poti v skladu z aktom, ki ureja načrt preventivnih ukrepov pri oskrbi s plinom. Ob razglasitvi izrednih razmer dobavitelj prične uporabljati te ukrepe in zagotavljati dobave plina iz drugih virov oziroma skladišč in po potrebi tudi po drugih, še delujočih prenosnih poteh v Republiko Slovenijo;

– industrijski odjemalci in distributerji toplote, ki imajo vzpostavljene tehnične možnosti za uporabo nadomestnih energentov, preklopijo na uporabo nadomestnih energentov;

– proizvajalci električne energije, ki imajo vzpostavljene tehnične možnosti, preklopijo proizvodnjo električne energije na vire, ki niso plinski;

– dobavitelji pozovejo odjemalce plina k nadaljnjemu zmanjševanju porabe plina, kar vključuje znižanje temperature prostorov, racionalno rabo sanitarne tople vode in morebitne druge ukrepe, ki znižujejo porabo plina;

– distributerji toplote pozovejo odjemalce toplote k nadaljnjemu zmanjševanju porabe toplote, kar vključuje znižanje temperature prostorov, racionalno rabo sanitarne tople vode in morebitne druge ukrepe, ki znižujejo porabo plina.

(2) Dobavitelji in distributerji toplote začnejo izvajati ukrepe iz prejšnjega odstavka nemudoma po razglasitvi stopnje izrednih razmer in jih izvajajo do razglasitve konca te stopnje krize ali dokler posameznega ukrepa ne prekliče pristojni organ.

(3) Dobavitelji in distributerji toplote iz prvega odstavka tega člena o aktiviranju in izvedbi ukrepov nemudoma po elektronski pošti obvestijo pristojni organ.

(4) Operater prenosnega sistema ugotavlja potrebne dnevne količine plina za oskrbo odjemalcev, tudi zaščitenih, ki so priključeni na prenosni sistem. Operaterji distribucijskih sistemov ugotavljajo potrebne dnevne količine plina za oskrbo vseh odjemalcev in zaščitenih odjemalcev, priključenih na distribucijske sisteme v njihovi lasti ali upravljanju. Operaterji sistemov na poziv pristojnega organa dnevno sporočajo te podatke pristojnemu organu, operaterji distribucijskih sistemov pa tudi operaterju prenosnega sistema.

(5) Če pristojni organ ugotovi, da ni potreben ukrep iz druge ali tretje alineje prvega odstavka tega člena, pristojni organ prekliče ali zadrži njegovo izvajanje.

(6) Ko operater prenosnega sistema ugotovi, da so se razmere pri oskrbi s plinom izboljšale in niso več izpolnjeni pogoji iz tretje alineje prvega odstavka 4. člena tega akta, o tem obvesti pristojni organ.

11. člen

(zmanjšanje ali prekinitev odjema)

(1) Če z ukrepi iz prejšnjega člena ni mogoče zagotoviti zanesljive oskrbe zaščiteneh odjemalcev, operaterji sistemov zmanjšajo ali prekinejo odjem plina na odjemnih mestih posameznih vrst odjemalcev oziroma njihovih trošil po posameznih skupinah trošil po naslednjem vrstnem redu:

a) trošila odjemalcev razen zaščiteneh odjemalcev, ki uporabljajo plin kot energetski vir za proizvodnjo toplote za ogrevanje, kjer je na voljo nadomestno gorivo;

b) trošila odjemalcev razen zaščiteneh odjemalcev, ki uporabljajo plin za proizvodnjo električne energije, kjer je na voljo nadomestno gorivo;

c) trošila odjemalcev razen zaščiteneh odjemalcev, ki uporabljajo plin za proizvodnjo tehnološke pare, ki omogoča zanesljivejšo in čistejšo proizvodnjo;

d) trošila odjemalcev razen zaščiteneh odjemalcev, pri katerih uporaba plina v tehnoloških postopkih omogoča večji energijski izkoristek, ne vpliva pa bistveno na kakovost proizvoda;

e) trošila odjemalcev razen zaščiteneh odjemalcev, pri katerih uporaba plina v tehnoloških postopkih neposredno vpliva na kakovost proizvoda (neposreden prenos toplote plamena na predmet proizvodnje, redukcija in prehod na nadomestno gorivo pa povzročijo spremembo kakovosti proizvoda ali proizvodnje);

f) trošila odjemalcev razen zaščiteneh odjemalcev, ki uporabljajo plin kot surovino in pri katerih izpad dobave plina povzroči ustavitev proizvodnje;

g) trošila odjemalcev razen zaščiteneh odjemalcev, ki uporabljajo plin za proizvodnjo električne energije in pri katerih izpad dobave plina povzroči ustavitev proizvodnje električne energije;

h) trošila odjemalcev razen zaščiteneh odjemalcev, pri katerih iz tehnoloških razlogov ni mogoče uporabljati nadomestnega goriva in bi ustavitev dobave povzročila večjo škodo;

i) trošila odjemalcev razen zaščiteneh odjemalcev plina in odjemalcev, ki uporabljajo plin kot energetski vir za proizvodnjo toplote za ogrevanje gospodinjstev odjemalcev toplote ali osnovnih socialnih služb, kadar ne morejo nemudoma preiti na uporabo nadomestnega goriva.

(2) Operater sistema oceni potrebni obseg zmanjšanja odjema na podlagi stanja v sistemu, trenutne in predvidene porabe, predvidenih dobav plina, izvedljivosti ukrepov in drugih dejavnikov, ki vplivajo na stanje v sistemu, in o tem v elektronski obliki nemudoma obvesti pristojni organ.

(3) Če na podlagi ocene operaterja sistema zadostuje zmanjšanje odjema posamezne skupine trošil iz a) točke prvega odstavka tega člena, operater sistema ustrezno zmanjša predajo plina oziroma pozove odjemalce vseh trošil k ustreznemu zmanjšanju odjema posamezne skupine trošil. Če tako zmanjšanje odjema ne zadostuje, operater sistema v celoti prekine predajo plina iz sistema in s tem odjem plina celotni skupini trošil. Če tudi takšen ukrep ne zadostuje, operater sistema nadaljuje postopek prekinitve predaje plina iz sistema za naslednjo skupino trošil v skladu s točkami b) do i) prvega odstavka tega člena.

(4) Če ukrepi iz prvega odstavka tega člena ne zadoščajo za nadaljnjo oskrbo zaščitene odjemalcev, se postopa v skladu z 20. in 21. členom tega akta. Če tudi s solidarnostnim plinom ni mogoče oskrbovati zaščitene odjemalcev, se izvedejo ukrepi po tem odstavku. Operaterji sistema zmanjšajo ali prekinejo odjem plina na odjemnih mestih posameznih vrst odjemalcev oziroma njihovih trošil po posameznih skupinah trošil po naslednjem vrstnem redu:

- trošila vseh odjemalcev, ki uporabljajo plin kot energetski vir za proizvodnjo toplote za ogrevanje gospodinjskih odjemalcev toplote ali osnovnih socialnih služb;
- trošila zaščitene odjemalcev razen gospodinjskih odjemalcev in
- trošila gospodinjskih odjemalcev.

(5) O izvajanju ukrepov iz tega člena operater sistema sproti v elektronski obliki obvešča pristojni organ.

(6) Operater sistema izvaja ukrepe iz tega člena tako dolgo, dokler obstajajo okoliščine, zaradi katerih je operater sistema moral začeti izvajati ukrepe. Ko se razmere izboljšajo, operater sistema po predhodnem posvetovanju s pristojnim organom postopoma, glede na razmere, preneha z izvajanjem posameznega ukrepa v obratnem vrstnem redu, kot jih je sprejemal, in o tem sproti obvešča pristojni organ.

(7) Operater prenosnega sistema omogoči prenos plina čez prenosni sistem in predajo na mejni povezovalni točki za količine plina, ki jih prenaša v skladu s sklenjenimi pogodbami o prenosu.

4. Nadzor nad izvajanjem ukrepov

12. člen

(nadzor nad zmanjšanjem ali prekinitvijo odjema plina)

(1) Po uvedbi ukrepov, pri katerih operaterji sistemov in distributerji toplote pozivajo odjemalce k zmanjšanju ali prekinitvi odjema plina, operaterji sistemov in distributerji toplote v okviru svojih tehničnih zmožnosti spremljajo porabo plina in ugotavljajo, ali odjemalci dejansko izvajajo ukrepe. Ugotovitve, zlasti ocene dejanskega znižanja odjema plina, redno sporočajo operaterju prenosnega sistema in pristojnemu organu.

(2) Po uvedbi ukrepov iz prejšnjega odstavka operaterji sistemov in distributerji toplote začnejo pregledovati in po potrebi fizično omejevati odjem plina oziroma toplote odjemalcem, ki ne izvajajo ukrepov skladno s pozivom ali kljub pozivu plina oziroma toplote niso prenehali porabljati.

5. Obvladovanje krize

13. člen

(pristojni organ)

(1) Pristojni organ odloča o razglasitvi začetka in konca posameznih stopenj krize, na podlagi katerih se izvajajo ukrepi, in vodi postopke v skladu s tem aktom. Pred razglasitvijo začetka ali konca posamezne stopnje krize se pristojni organ lahko posvetuje s krizno skupino.

(2) V obdobju, ko je razglašena katera od stopenj krize, pristojni organ s krizno skupino izmenjuje potrebne podatke, zlasti o stanju v sistemu in stanju oskrbe. Člani krizne skupine poročajo tudi o izvajanju uvedenih ukrepov in učinkih ukrepov, vključno z ukrepi fizičnih omejevanj in prekinitev odjema. Pristojni organ si s krizno skupino in drugimi državnimi organi lahko izmenjuje tudi informacije, potrebne za krizno komuniciranje.

(3) Pristojni organ sodeluje z državnimi organi, ki imajo pristojnosti na podlagi predpisov, ki urejajo kritično infrastrukturo in delovanje vlade v kriznih razmerah, zlasti v delih, ki urejajo odziv na krize ali izredne razmere. Pristojni organ tem organom zlasti posreduje informacije o stanju oskrbe, morebitnih uvedenih ukrepih in druge povezane informacije.

(4) Pristojni organ v obdobju, ko je razglašena katera koli stopnja krize, sproti obvešča javnost o stanju oskrbe in morebitnih ukrepih. Pri komunikaciji z javnostjo izmenjuje informacije z ministrstvom, pristojnim za energijo, skladno z dogovorjenim načrtom, ki ureja komuniciranje v primerih krize pri oskrbi s plinom.

14. člen

(delovanje krizne skupine)

(1) Pristojni organ skliče krizno skupino z namenom, da se z njo posvetuje o možnostih za odpravo ali zmanjšanje učinkov motenj v oskrbi s plinom, ugotavlja vzroke za nastop posamezne stopnje krize in išče rešitve za odpravo njenih vzrokov. Krizna skupina je namenjena tudi hitri in učinkoviti komunikaciji med deležniki, vključenimi v reševanje krize.

(2) Za člane krizne skupine pristojni organ, ministrstvo, pristojno za energijo, operater prenosnega sistema in dobavitelji plina imenujejo odgovorne osebe in njihove namestnike. Pristojnemu organu sporočijo imena, elektronske naslove in mobilne telefonske številke odgovornih oseb in njihovih namestnikov. Vsako spremembo imen in kontaktnih podatkov morajo nemudoma pisno sporočiti pristojnemu organu.

(3) Krizno skupino skliče pristojni organ z elektronskim sporočilom in SMS-sporočilom. Člani krizne skupine so se dolžni odzvati v roku dveh ur od poslanega SMS-sporočila. Če se člani krizne skupine v navedenem roku ne odzovejo, prične krizna skupina z delovanjem v sestavi članov, ki so se odzvali.

(4) Komunikacija med člani krizne skupine praviloma poteka prek elektronske pošte in z uporabo telekomunikacijskih sredstev, pristojni organ pa lahko skliče tudi sestanek.

(5) Pristojni organ s člani krizne skupine oblikuje pravila o delovanju krizne skupine. Vsak novi član krizne skupine se je dolžan seznaniti s pravili delovanja krizne skupine. Člani krizne skupine zagotavljajo zaupnost informacij, s katerimi se seznanijo pri delovanju krizne skupine.

6. Načrti nujnih ukrepov

15. člen

(načrti nujnih ukrepov)

(1) Operater prenosnega sistema, operaterji distribucijskih sistemov in distributerji toplote sprejmejo načrt nujnih ukrepov, ki mora vsebovati:

- navedbo okoliščin, v katerih je potrebna uporaba nujnih ukrepov, med katerimi je poziv pristojnega organa v skladu s tem aktom;

- opis, način izvedbe in obseg izvedbe nujnih ukrepov, ki odpravljajo ali blažijo posledice krize ali lokalne motnje v oskrbi s plinom. Med nujnimi ukrepi morajo biti tisti, ki jih po tem aktu lahko uvede pristojni organ in jih izvajajo operaterji, lahko pa vsebuje tudi dodatne ukrepe;

- čas, potreben za uvedbo nujnih ukrepov, in

- morebitne dodatne navedbe, potrebne za izvedbo nujnih ukrepov.

(2) Operater prenosnega sistema, operaterji distribucijskih sistemov in distributerji toplote objavijo načrte nujnih ukrepov na svoji spletnih straneh in jih posredujejo pristojnemu organu.

(3) Operater prenosnega sistema, operaterji distribucijskih sistemov in distributerji toplote morajo o vsakem primeru izvedbe nujnih ukrepov iz tega člena nemudoma pisno obvestiti pristojni organ.

7. Lokalne motnje pri oskrbi s plinom

16. člen

(postopek v primeru lokalne motnje pri oskrbi s plinom)

(1) Nastop lokalne motnje pri oskrbi s plinom na podlagi lastnih opažanj ali prijave ugotovi operater prenosnega ali distribucijskega sistema. Operater distribucijskega sistema o tem nemudoma obvesti operaterja prenosnega sistema, ta pa pristojni organ.

(2) Pristojni organ na podlagi podatkov in mnenja operaterja prenosnega sistema oceni, ali je vpliv lokalne motnje na delovanje sistema in stanje oskrbe tako velik, da je treba razglasiti ustrezno stopnjo krize. Pri morebitnih ukrepih določi tudi območje, na katerem jih je treba izvajati.

(3) Operaterji sistemov in distributerji toplote odpravljajo vzroke za nastanek motenj in izvajajo tudi ukrepe po načrtih nujnih ukrepov iz prejšnjega člena ter o tem redno obveščajo pristojni organ.

8. Poročanje in objave

17. člen

(poročanje pristojnemu organu)

(1) V obdobju, ko je razglašena katera koli stopnja krize, dobavitelji plina poročajo operaterju prenosnega sistema in pristojnemu organu dnevno v elektronski obliki zlasti naslednje informacije:

- dnevne napovedi povpraševanja in ponudbe plina za naslednje tri dni;
- dnevni pretok plina na vseh mejnih vstopnih in izstopnih točkah;
- obdobje, izraženo v dnevih, ko se predvideva, da je mogoče zagotoviti oskrbo s plinom zaščitenim odjemalcem, in
- razpoložljive količine plina v skladiščih.

(2) Določba iz prve alineje prejšnjega odstavka velja tudi za proizvajalce električne energije z nazivno močjo nad 20 MW, ki za proizvodnjo uporabljajo plin in ne morejo nemudoma preklopiti na drug energent.

(3) Zadevna podjetja plinskega gospodarstva v roku enega tedna po razglasitvi konca stopnje izrednih razmer pristojnemu organu posredujejo vsaj naslednje podatke:

- oceno zmanjšanja prihodka;
- oceno zmanjšanja prenesenih oziroma dobavljenih količin plina;
- oceno števila prizadetih odjemalcev in njihovo razdelitev glede na vrsto odjema;
- geografsko lego prizadetega območja.

(4) Prizadeti industrijski odjemalci v roku enega tedna po razglasitvi konca stopnje izrednih razmer pristojnemu organu posredujejo vsaj naslednje podatke:

- oceno zmanjšanja oziroma izpada proizvodnje kot posledice izrednih razmer;
- oceno povečanja stroškov proizvodnje zaradi uporabe nadomestnega energenta.

18. člen

(poročanje pristojnega organa in objave)

(1) Pristojni organ o razglasitvi začetka in konca katere koli stopnje krize nemudoma obvesti Evropsko komisijo po elektronski pošti, ministrstvo, pristojno za energijo, druge organe in javnost. Ko je razglašena stopnja izrednih razmer, pristojni organ Evropsko komisijo in ministrstvo, pristojno za energijo, obvešča tudi o ukrepih, ki se izvajajo. Pristojni organ sproti obvešča Evropsko komisijo tudi o morebitni zaproseni in pridobljeni solidarnostni pomoči.

(2) Pristojni organ o razglasitvi začetka in konca katere koli stopnje krize nemudoma v elektronski obliki obvesti tudi pristojne organe držav članic EU, s katerimi ima plinski prenosni sistem Republike Slovenije neposredno čezmejno povezavo.

(3) Če pristojni organ v komunikaciji s pristojnimi organi sosednjih držav članic EU v svoji rizični skupini ugotovi, da so izpolnjeni pogoji za razglasitev krize regionalnih razsežnosti, skupaj s temi organi predlaga Evropski komisiji razglasitev krize regionalnih razsežnosti. Ko ti pogoji niso več izpolnjeni, skupaj z istimi pristojnimi organi predlaga Evropski komisiji razglasitev konca krize regionalnih razsežnosti.

(4) Pristojni organ na svoji spletni strani objavi, s katerimi pristojnimi organi sosednjih držav članic EU sodeluje na področju zanesljive oskrbe s plinom in pri izvajanju Uredbe 2017/1938/EU. Pristojni organ na svoji spletni strani objavi tudi ime in kontaktne podatke odgovorne osebe za zanesljivo oskrbo s plinom iz tretjega odstavka 14. člena tega akta in njegovega namestnika.

III. SOLIDARNOSTNA POMOČ

19. člen

(splošno)

(1) Solidarnostna pomoč se izvaja na podlagi meddržavnega dogovora o solidarnostnih ukrepih iz 13. člena Uredbe 2017/1938/EU.

(2) Solidarnostna pomoč se nanaša na oskrbo za naslednji plinski dan ali obdobje znotraj dneva.

20. člen

(prejemanje solidarnostne pomoči)

(1) Pristojni organ po razglašeni stopnji izrednih razmer, ko so ukrepi za obvladovanje krize v skladu s prvim odstavkom 11. člena tega akta že uvedeni, oceni, ali navedeni ukrepi zadoščajo za oskrbo solidarnostno zaščiteneh odjemalcev.

(2) Vsak dobavitelj poleg podatkov iz prvega odstavka 14. člena Uredbe 2017/1938/EU dnevno sporoči pristojnemu organu količine plina, ki jih potrebuje za oskrbo solidarnostno zaščitene odjemalcev, in izstopne točke prenosnega sistema, na katerih ta plin potrebuje, operater prenosnega sistema pa oceni izvedljivost prenosa ocenjenih količin. Pri tem v sodelovanju s pristojnim organom tudi oceni, ali količine, ki so jih navedli dobavitelji, ustrezajo za oskrbo solidarnostno zaščitene odjemalcev. Operater prenosnega sistema po potrebi tudi predlaga krizni skupini določitev drugačnih količin posameznih odjemalcev, vključno s količinami plina za tiste odjemalce, za katere njihovi dobavitelji plina količin plina niso sporočili. Svoje predloge sporoči krizni skupini.

(3) Krizna skupina oceni, ali obstaja potreba po zagotovitvi manjkajočih količin plina za oskrbo zaščitene odjemalcev, ki jih z ukrepi na državni ravni ni mogoče zagotoviti. Pri tem upošteva tudi količine plina, ki jih dobavitelji lahko zagotovijo na tržni način v skladu z aktom, ki ureja načrt preventivnih ukrepov. Na podlagi tega pristojni organ odloči, kolikšna je manjkajoča količina plina, potrebna za nemoteno oskrbo solidarnostno zaščitene odjemalcev.

(4) Pristojni organ po prejemu ponudb zaprosenih držav članic EU oziroma njihovih pristojnih organov na podlagi mnenja krizne skupine in v skladu z meddržavnim dogovorom o solidarnostnih ukrepih odloči o sprejemu najugodnejše ponudbe oziroma ponudb glede na ceno in druge pogoje ter določi, na kakšen način se te količine solidarnostnega plina razdelijo med dobavitelje iz drugega odstavka tega člena. To odločitev nemudoma sporoči dobaviteljem iz drugega odstavka tega člena in operaterju prenosnega sistema.

21. člen

(prevzem in plačevanje plina iz solidarnostne pomoči)

(1) Operater prenosnega sistema zagotovi prenos plina od mejnih povezovalnih točk do izstopnih točk iz prenosnega sistema pod pogoji iz veljavnih pogodb o prenosu. Operater prenosnega sistema ima pravico uporabiti neizkoriščene zmogljivosti za prenos solidarnostnega plina in jih obračunati v skladu z vsakokratno veljavnim aktom, ki ureja metodologijo za obračun omrežnine.

(2) Vsak dobavitelj prevzame tolikšne količine plina, kot izhaja iz odločitve pristojnega organa iz četrtega odstavka prejšnjega člena. Če so dejansko dobavljene količine solidarnostnega plina manjše od tistih, ki izhajajo iz sprejetih ponudb, dobavitelj prevzame sorazmerno zmanjšane količine solidarnostnega plina glede na količine iz odločitve pristojnega organa o razdelitvi solidarnostnega plina. Operater prenosnega sistema obvesti dobavitelje o količinah iz prejšnjega stavka.

(3) Dobavitelj je dolžan plačati sorazmerni del nadomestila za solidarnostni plin, ki ustreza dobavljeni količini plina.

22. člen

(nudenje solidarnostne pomoči na tržni način)

(1) Po prejemu zaprosila za solidarnostno pomoč države članice EU, s katero je sklenjen meddržavni dogovor o solidarnostnih ukrepih, pristojni organ oceni, ali prošnja izpolnjuje pogoj za izvedbo solidarnostnega ukrepa iz (b) točke tretjega odstavka 13. člena Uredbe 2017/1938/EU v delu, ki se nanaša na uporabo tržnih ukrepov na slovenskem trgu, in pogoje iz meddržavnih dogovorov o solidarnostnih ukrepih s to državo članico EU.

(2) Če pristojni organ oceni, da zaprosilo izpolnjuje pogoje iz prvega odstavka, pošlje povpraševanje dobaviteljem v Republiki Sloveniji na virtualno točko in določi rok, v katerem mu morajo dobavitelji poslati ponudbe za plin, ki ga lahko zagotovijo za solidarnostno pomoč. Ponudbe dobaviteljev morajo vsebovati podatke, ki jih določajo meddržavni dogovori o solidarnostnih ukrepih z državo članico EU, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč.

(3) Pristojni organ oceni razmere in se po potrebi posvetuje s krizno skupino ter razglasi stopnjo zgodnjega opozarjanja ali stopnjo pripravljenosti, če ta ni že razglašena. Pristojni organ prejete ponudbe nemudoma posreduje operaterju prenosnega sistema, da ugotovi izvedljivost prenosa do slovenske meje z državo članico EU, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč. Operater prenosnega sistema ugotovi tudi razpoložljivost izstopnih zmogljivosti na mejnih točkah s to državo članico EU in o obojem nemudoma obvesti pristojni organ.

(4) Če meddržavni dogovori o solidarnostnih ukrepih ne določajo, da se pri nudenju solidarnostne pomoči s tržnimi ukrepi pošljejo ločene ponudbe posameznih dobaviteljev, pripravi pristojni organ eno ponudbo z upoštevanjem ponudb posameznih dobaviteljev, povečanih za ostale sestavine nadomestila iz osmega odstavka 13. člena Uredbe 2017/1938/EU, kot je določeno z meddržavnimi dogovori o solidarnostnih ukrepih. Stroški prenosa plina in stroški izstopne zmogljivosti so sestavni del nadomestila.

(5) Če meddržavni dogovori o solidarnostnih ukrepih določajo, da se pri nudenju solidarnostne pomoči s tržnimi ukrepi državi članici EU, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč, pošljejo ločene ponudbe posameznih dobaviteljev, pristojni organ ponudbe dobaviteljev poveča za ustrezen delež drugih sestavin nadomestila iz osmega odstavka 13. člena Uredbe 2017/1938/EU, kot je določeno z meddržavnimi dogovori. Stroški prenosa plina in stroški izstopne zmogljivosti so sestavni del nadomestila.

(6) Pristojni organ v skladu z dvanajstim odstavkom 169. člena EZ-1 obvesti ministrstvo, pristojno za energijo, o zaprosilu za solidarnostno pomoč in o pripravljeni ponudbi po četrtem odstavku oziroma ponudbah po petem odstavku tega člena.

(7) Če država članica EU sprejme ponudbe oziroma ponudbo, operater prenosnega sistema v obsegu, kolikor so bile ponudbe oziroma ponudba sprejete, izvede prenos plina in njegovo predajo na mejni točki.

(8) Kadar država članica EU, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč, ponudbe ne sprejme, pristojni organ oceni, ali so še izpolnjeni pogoji za razglašeno stopnjo krize. Če ti pogoji niso več izpolnjeni, pristojni organ razglasi konec razglašene stopnje krize.

23. člen

(nudenje solidarnostne pomoči na netržni način)

(1) Če država članica EU, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč, skladno z meddržavnimi dogovori o solidarnostnih ukrepih obvesti pristojni organ, da ponujene količine plina v okviru tržnih ukrepov ne zadoščajo za oskrbo s plinom solidarnostno zaščiteneh odjemalcev v tej državi članici EU, in zaprosi za dodatno solidarnostno pomoč, pristojni organ v skladu z dvanajstim odstavkom 169. člena EZ-1 obvesti ministrstvo, pristojno za energijo, o tem zaprosilu za solidarnostno pomoč v okviru netržnih ukrepov.

(2) Če pristojni organ sprejme odločitev, da se izvedejo netržni ukrepi za zagotavljanje solidarnostne pomoči drugi državi, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč, razglasi stopnjo pripravljenosti, če ta ni že razglašena. O tem obvesti krizno skupino in pozove dobavitelje, da se pripravijo na izvedbo ukrepov, ki veljajo na stopnji izrednih razmer v skladu s tem aktom.

(3) Pristojni organ po razglasitvi krize pozove dobavitelje, da ga nemudoma obvestijo o količinah plina, ki jih bodo imeli na razpolago zaradi izvedbe ukrepov v okviru razglašene stopnje izrednih razmer, in morebitne stroške in škodo, ki bo s tem nastala.

(4) Pristojni organ nemudoma posreduje obvestila iz prejšnjega odstavka operaterju prenosnega sistema, da ugotovi:

- ali so najavljene količine zemeljskega plina v sistemu v resnici na razpolago, ne da bi bili ogroženi solidarnostno zaščiteni odjemalci, in
- izvedljivost prenosa zadevnih količin plina do slovenske meje z državo članico EU, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč, in razpoložljivost izstopnih zmogljivosti na mejnih točkah s to državo članico EU

ter o svojih ugotovitvah nemudoma obvesti pristojni organ.

(5) Na podlagi prejetih obvestil dobaviteljev pristojni organ pripravi ponudbo za dobavo solidarnostnega plina v okviru izvajanja netržnih ukrepov. Pristojni organ v ponudbi navede tudi ustrezen delež drugih sestavin nadomestila iz osmega odstavka 13. člena Uredbe 2017/1938/EU, kot je določeno z meddržavnimi dogovori. Stroški prenosa plina in stroški izstopne zmogljivosti so sestavni del nadomestila.

(6) Če država članica EU sprejme ponudbe oziroma ponudbo, pristojni organ razglasi stopnjo izrednih razmer. Operater prenosnega sistema v obsegu, kolikor so bile ponudbe oziroma ponudba sprejete, izvede prenos plina in njegovo predajo na mejni točki.

(7) Pristojni organ oceni, ali so še izpolnjeni pogoji za razglašeno stopnjo izrednih razmer. Če ti niso izpolnjeni, pristojni organ nemudoma razglasi konec stopnje izrednih razmer, potem ko ga država članica EU, ki je zaprosila za solidarnostno pomoč v okviru netržnih ukrepov, v skladu s šestim odstavkom 13. člena Uredbe 2017/1938/EU obvesti, da je oskrba solidarnostno zaščiteneh odjemalcev na njenem ozemlju zagotovljena brez solidarnostne pomoči, oziroma da iz drugih razlogov ne prosi več za solidarnostno pomoč. Netržni ukrepi za zagotavljanje plina za solidarnostno pomoč se prenehajo izvajati takoj po razglasitvi konca stopnje izrednih razmer.

24. člen

(preverjanje odziva na izredne razmere)

(1) Pristojni organ preveri odziv na izredne razmere v obliki vaje, v kateri simulira izredne razmere pri različnih scenarijih, in odziv nanje v realnem času. Pristojni organ preizkuša scenarije z visokim in srednjim učinkom.

(2) V vaji sodelujejo pristojni organ, ministrstva in državni organi s pristojnostmi na področjih energije in kritične infrastrukture, operater prenosnega sistema in vsaj trije reprezentativni dobavitelji. Če je za vajo potrebno, v njej sodelujejo tudi državni organi s pristojnostmi s področja obrambe, operaterji distribucijskih sistemov plina ali distributerji toplote. Vajo vodi pristojni organ razen v primeru iz prve alineje četrtega odstavka tega člena.

(3) Vaja se izvede v štiriletnem obdobju po uveljavitvi tega akta in se ponavlja vsakič najpozneje v roku štirih let po izvedbi.

(4) Zaradi racionalnosti lahko pristojni organ izvede vajo:

- v okviru vsebinsko združljive vaje, ki jo izvaja drug državni organ ali Evropska komisija, ali
- v sodelovanju s pristojnim organom vsaj ene od sosednjih držav, če se preizkuša tudi solidarnostna pomoč.

(5) Po končani vaji pristojni organ izdela poročilo, v katerem ugotovi morebitne pomanjkljivosti v postopkih, določenih v tem aktu, in drugih, vsebinsko povezanih aktih, kot so zakoni s področij energetike, kritične infrastrukture, obrambe, meddržavni sporazumi, ki urejajo solidarnostno pomoč med sosednimi državami, in akt, ki ureja preventivne ukrepe. Pristojni organ morebitne ugotovljene pomanjkljivosti upošteva pri posodobitvi tega akta. Pristojni organ rezultate preverjanj, ki se nanašajo na ta akt, predloži tudi Koordinacijski skupini za plin iz prvega odstavka 4. člena Uredbe 2017/1938/EU.

IV. KONČNI DOLOČBI

25. člen

(prenehanje uporabe predpisa)

Z dnem uveljavitve tega akta preneha veljati Akt o načrtu za izredne razmere pri oskrbi z zemeljskim plinom (Uradni list RS, št. 43/14, 2/15 in 41/18).

26. člen
(uveljavitev akta)

Ta akt začne veljati naslednji po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

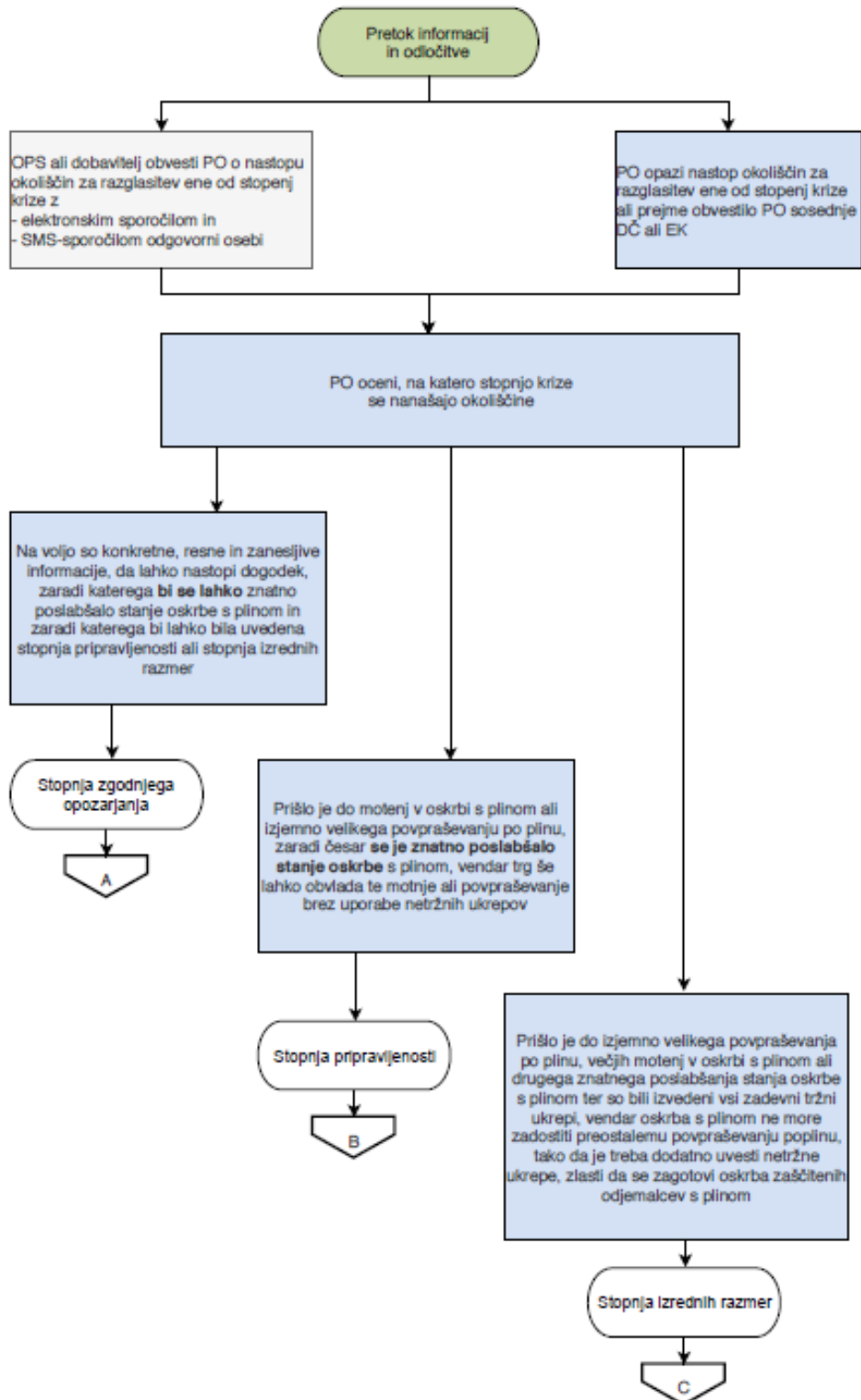
Št. 132-11/2019-01/210

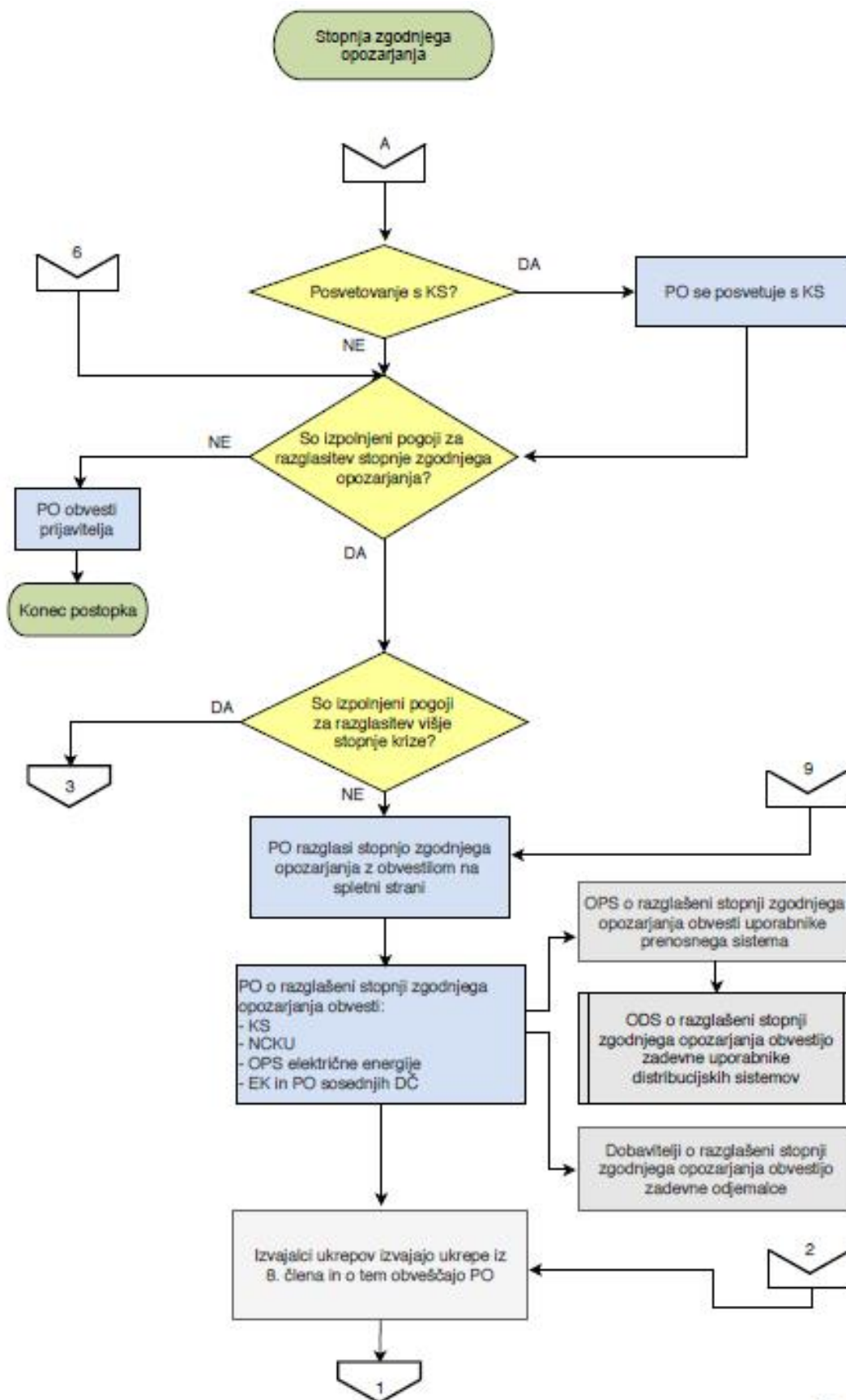
Maribor, dne 23. decembra 2019

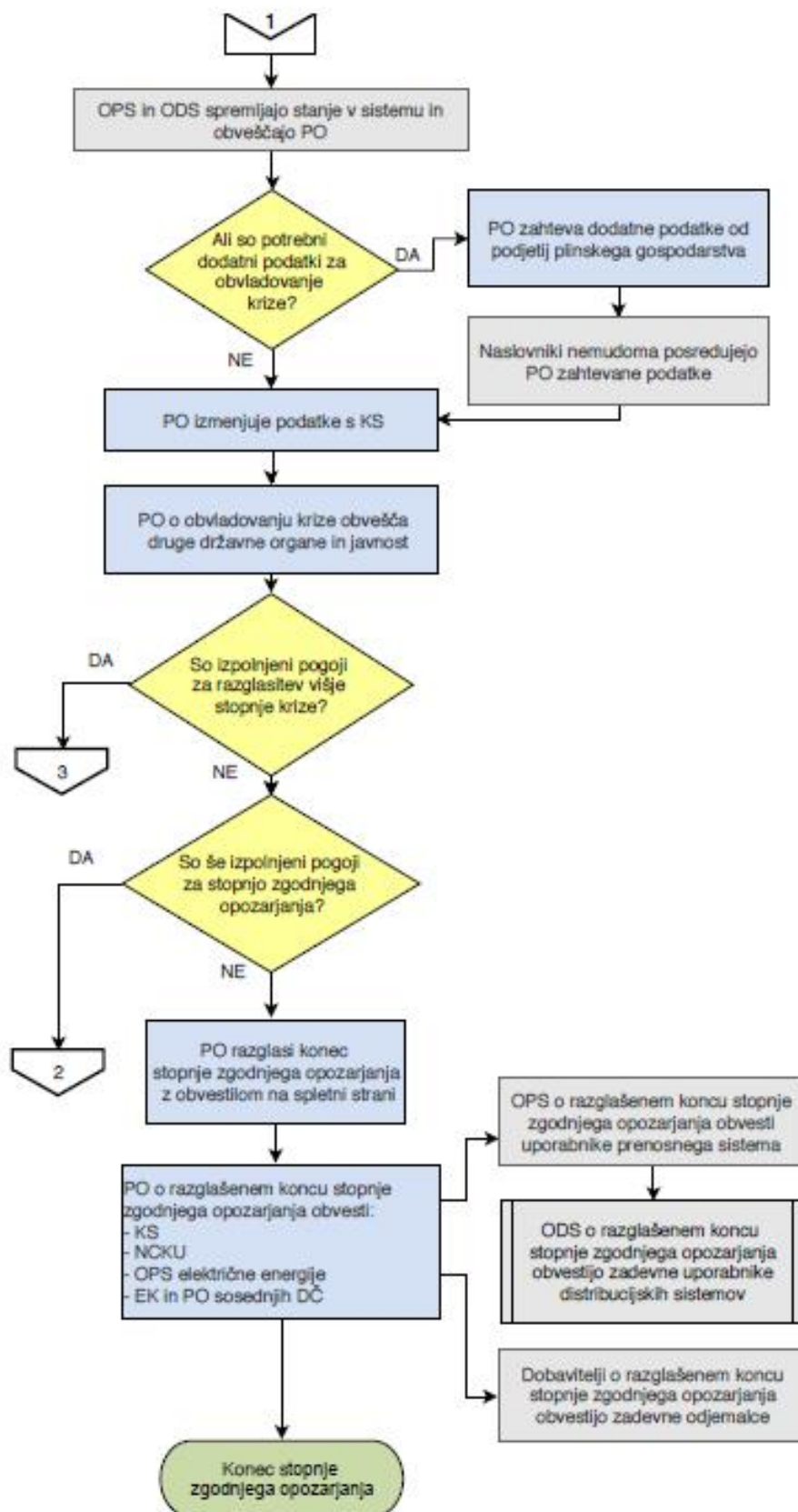
EVA

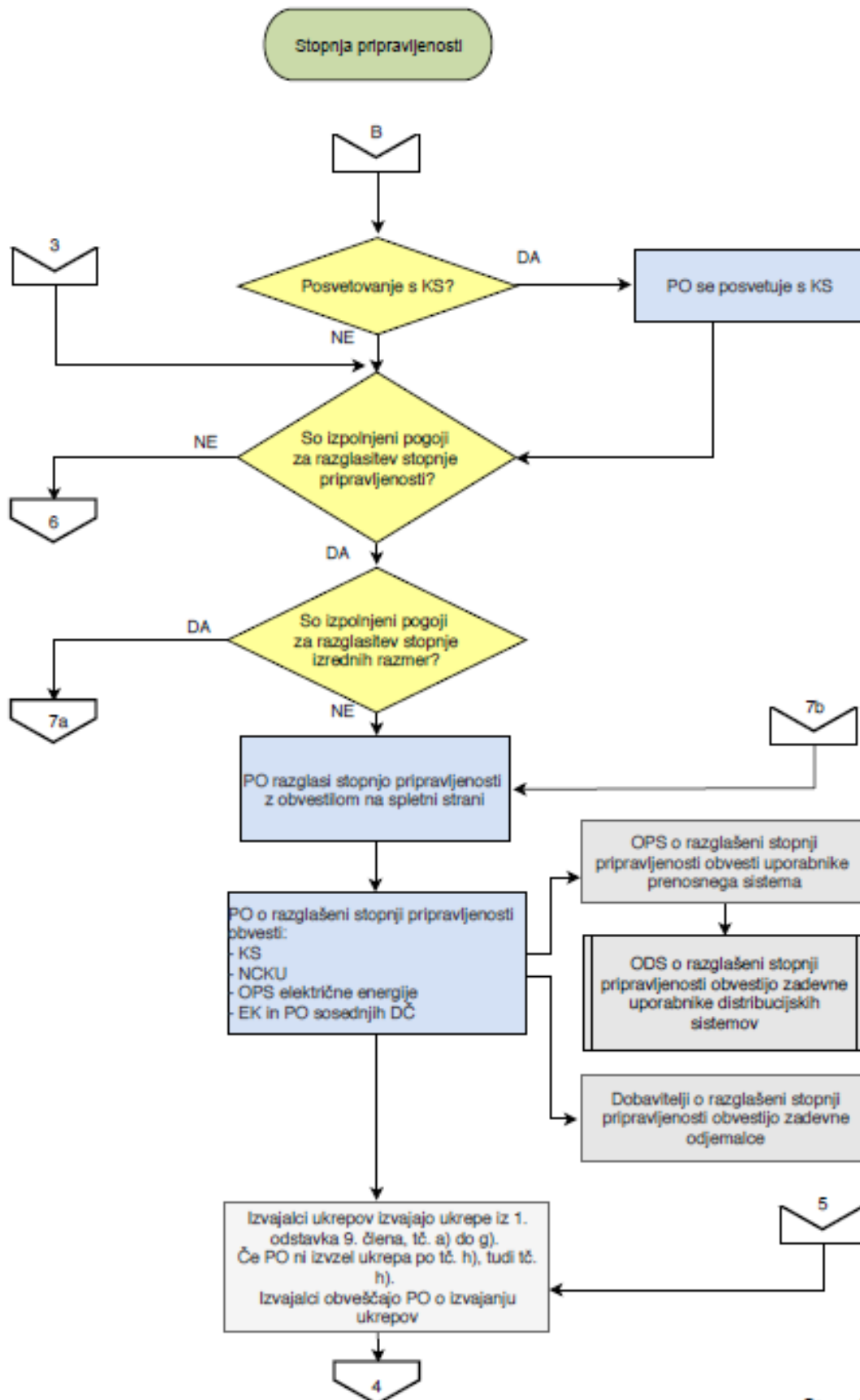
Predsednica sveta
Agencije za energijo
Ivana Nedižavec Korada

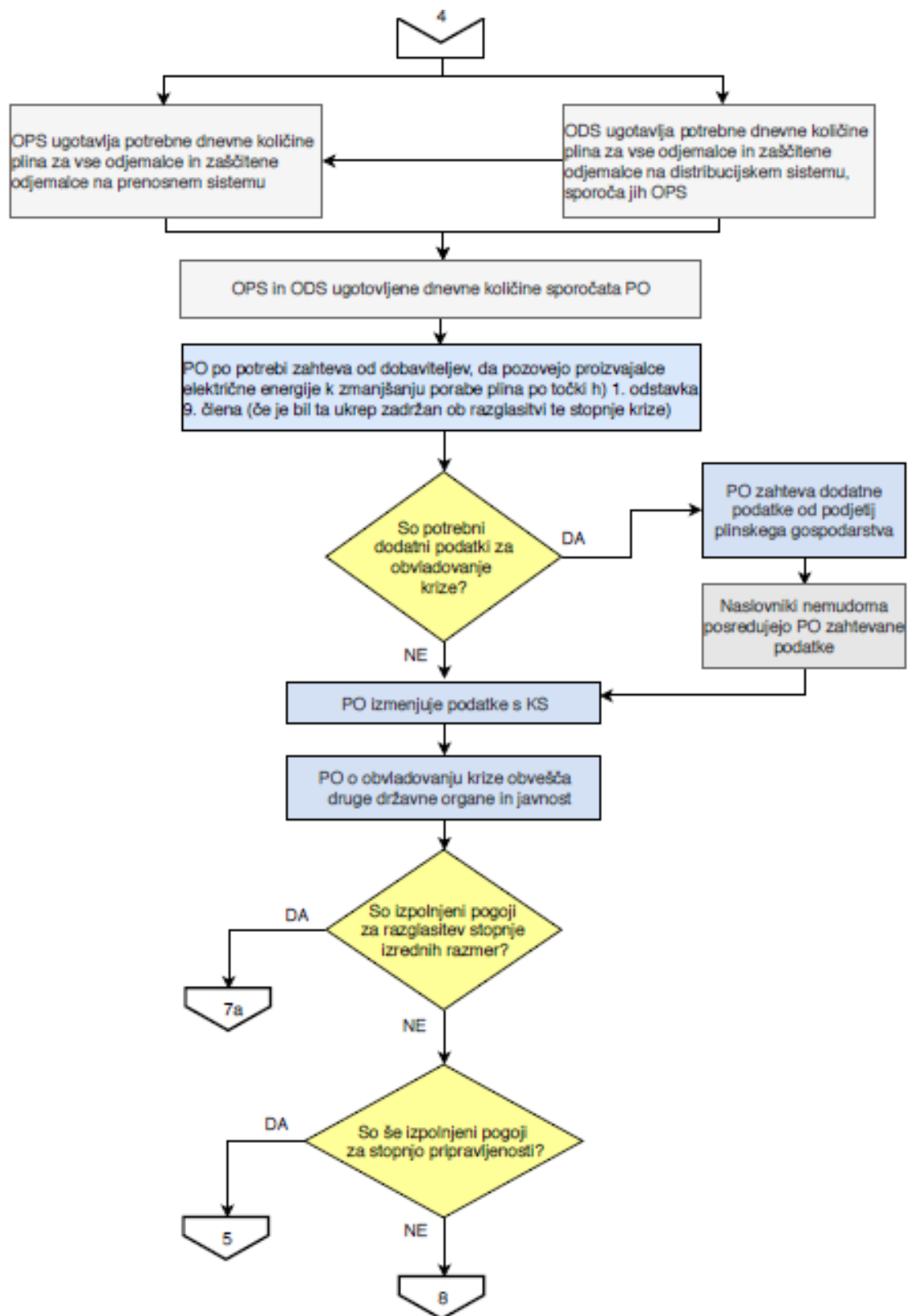
Shema informacijskih tokov

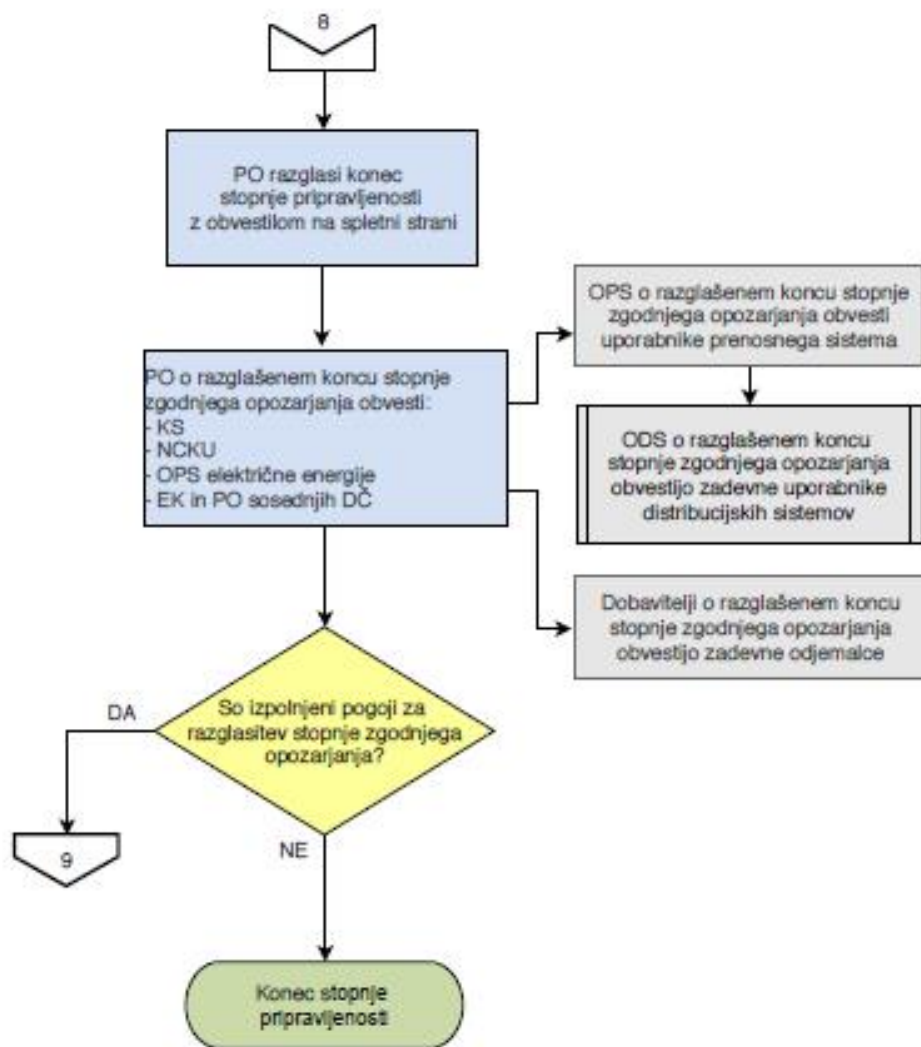

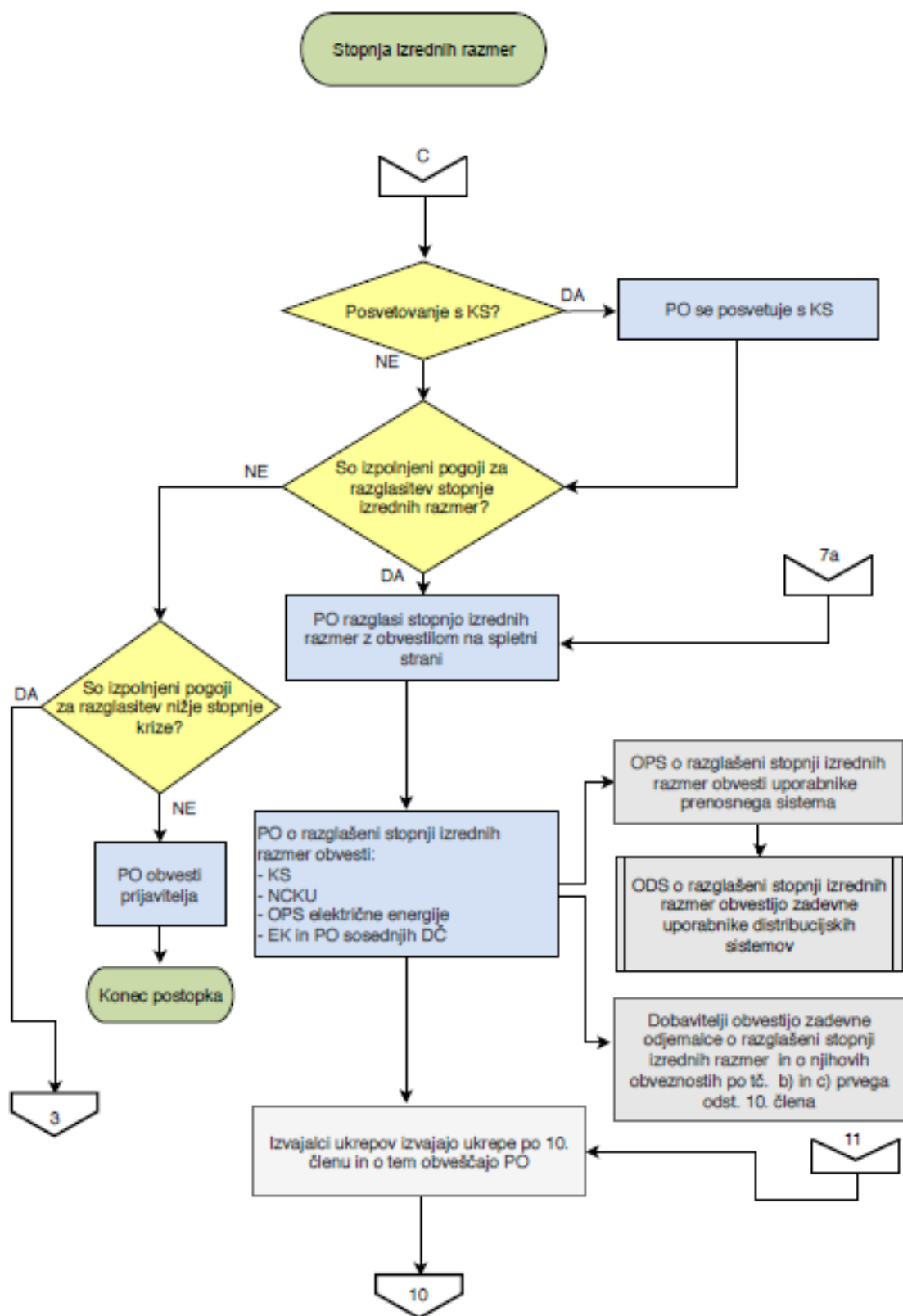

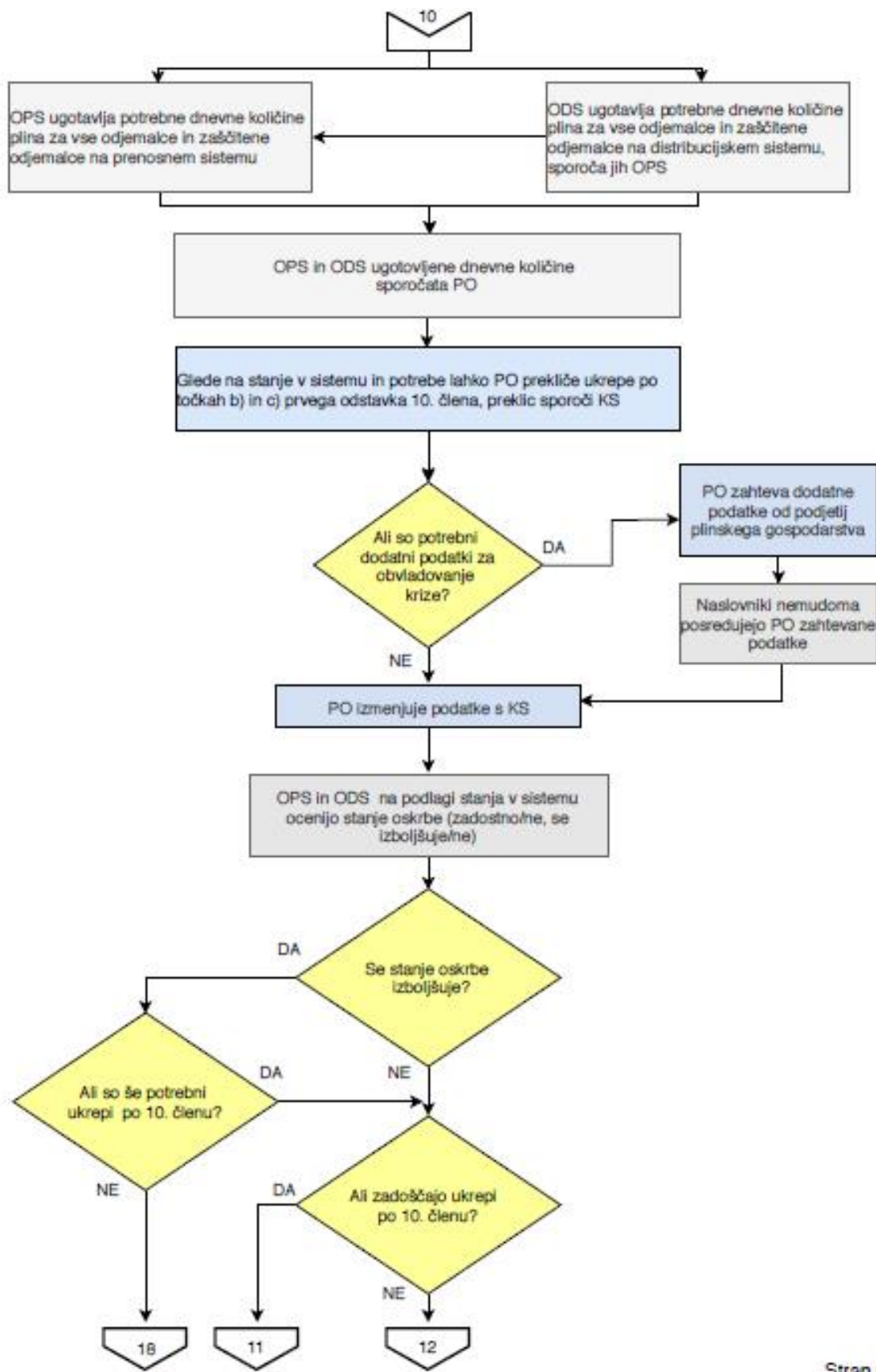

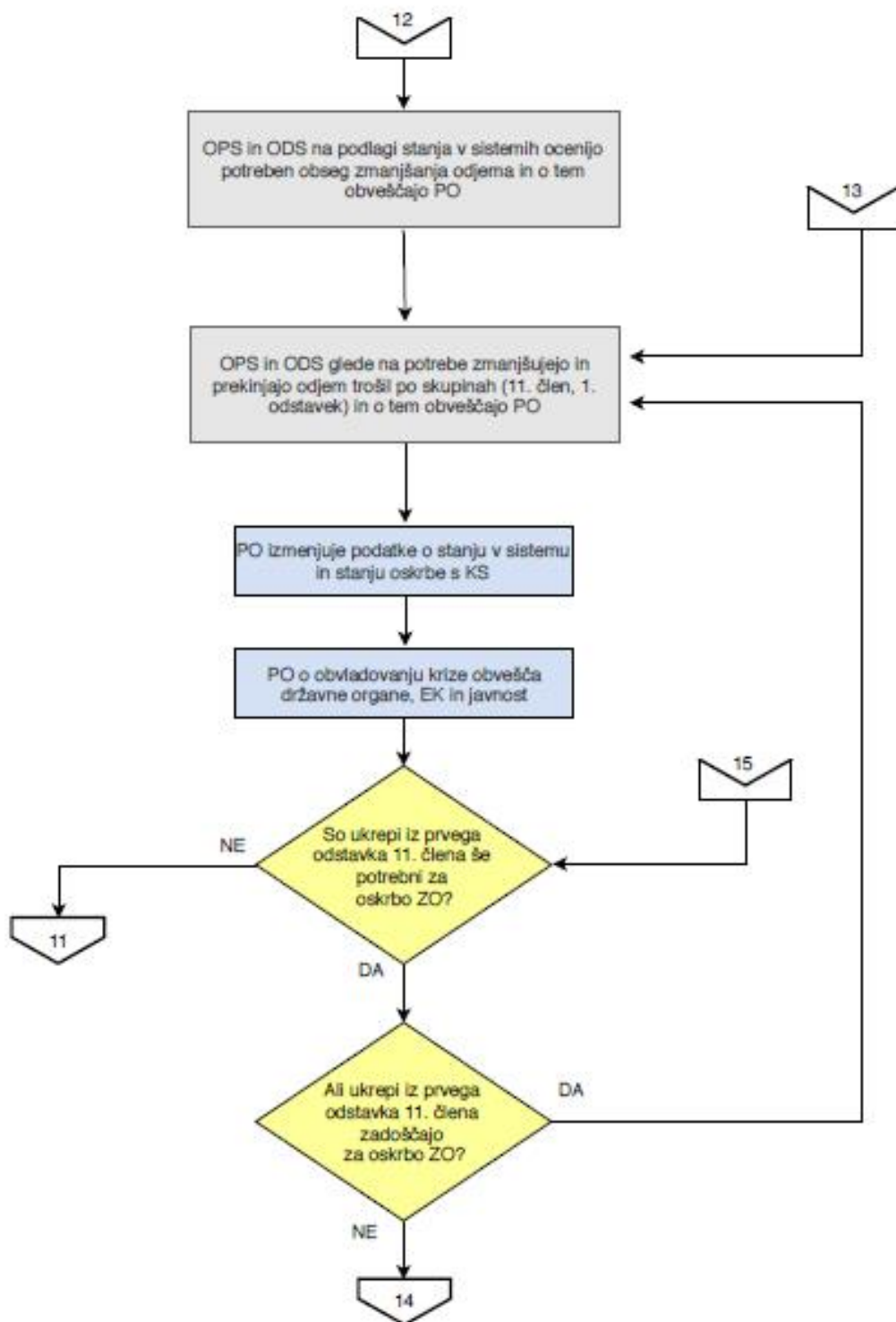

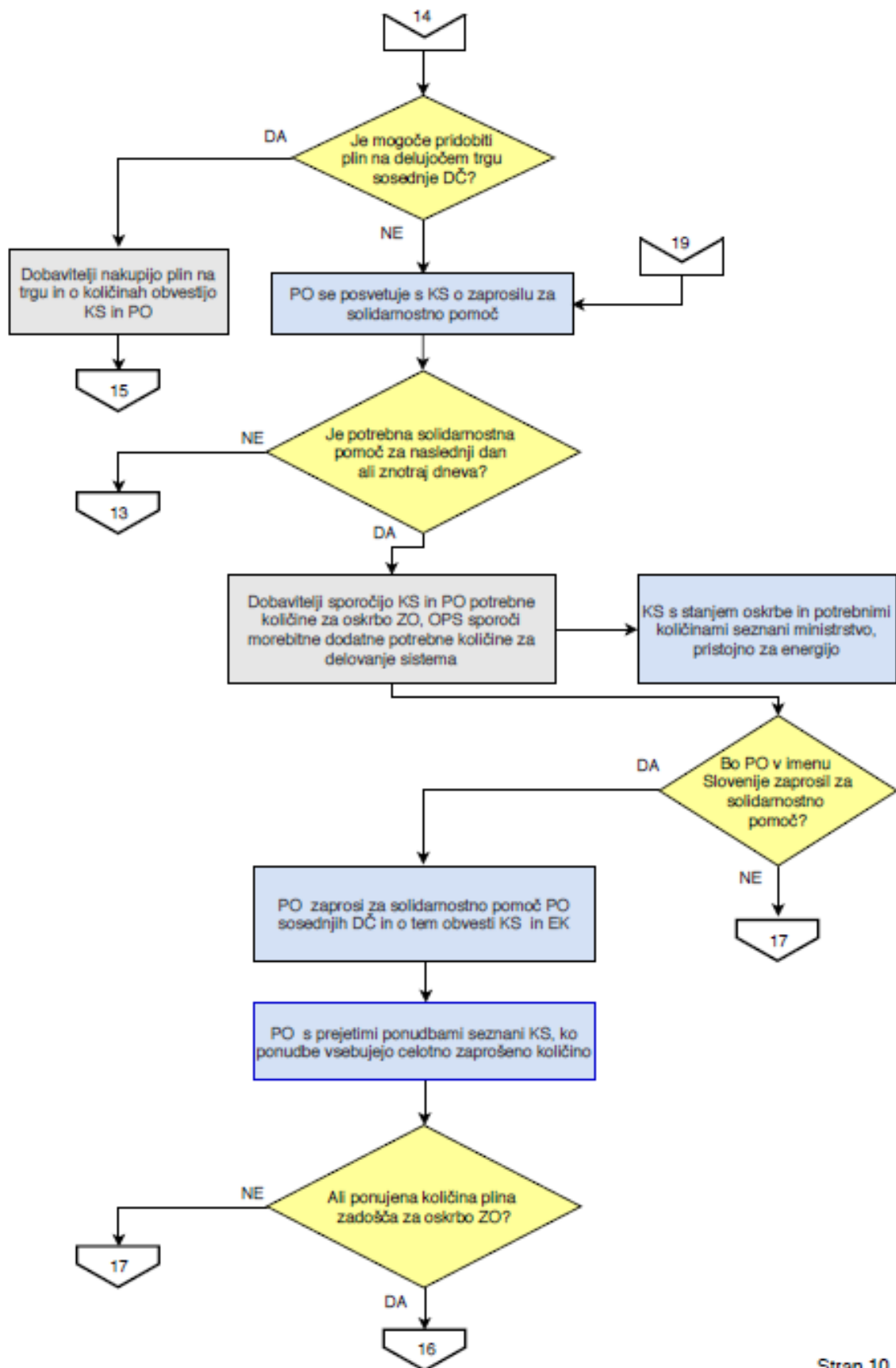

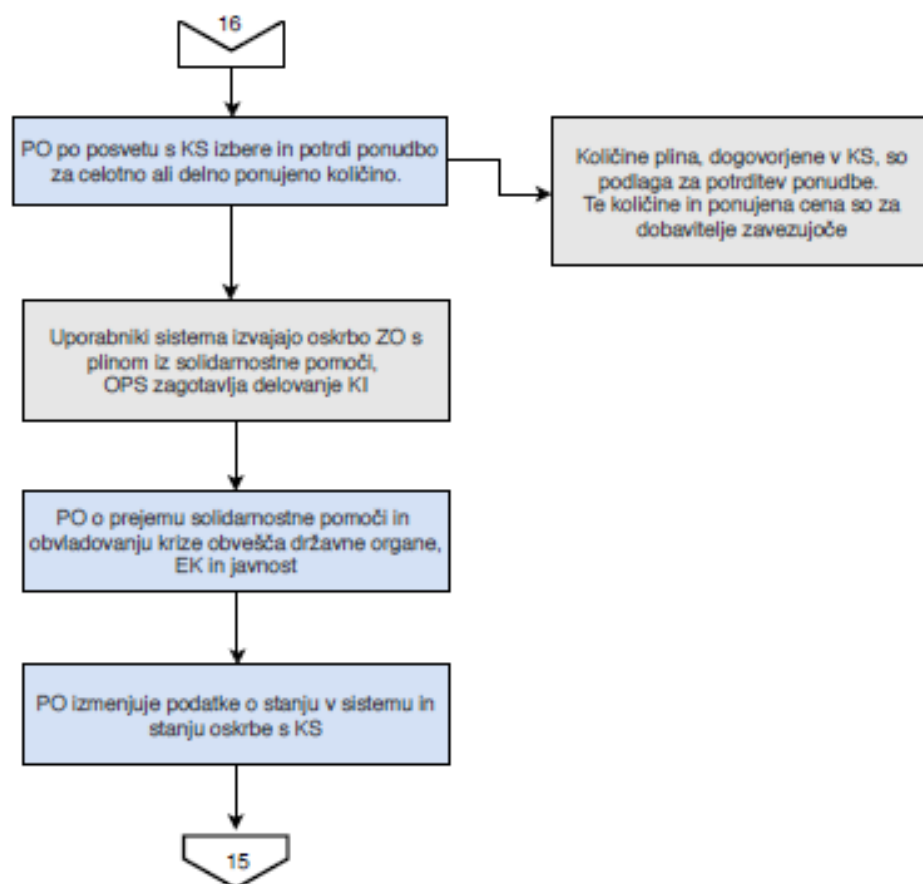

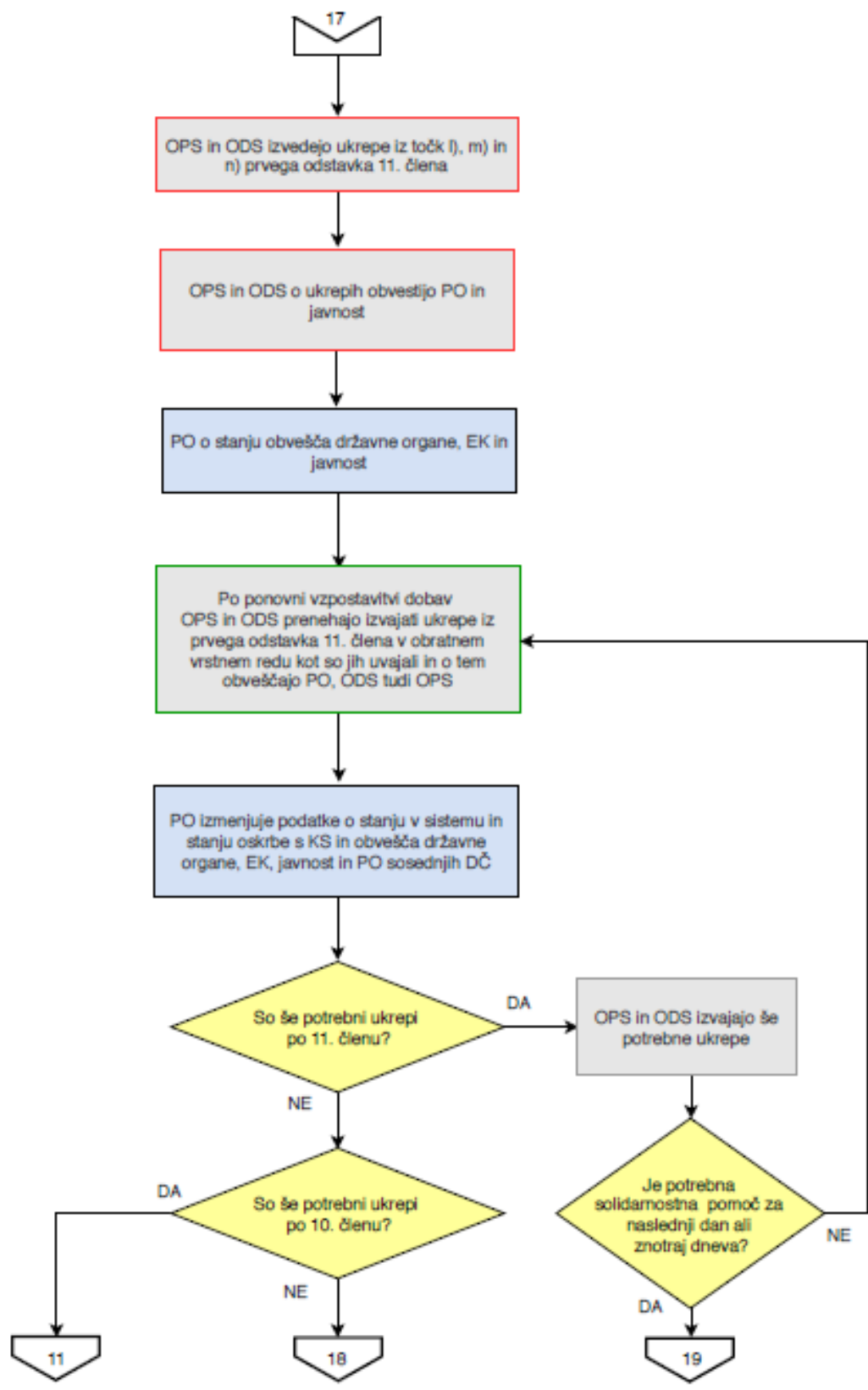

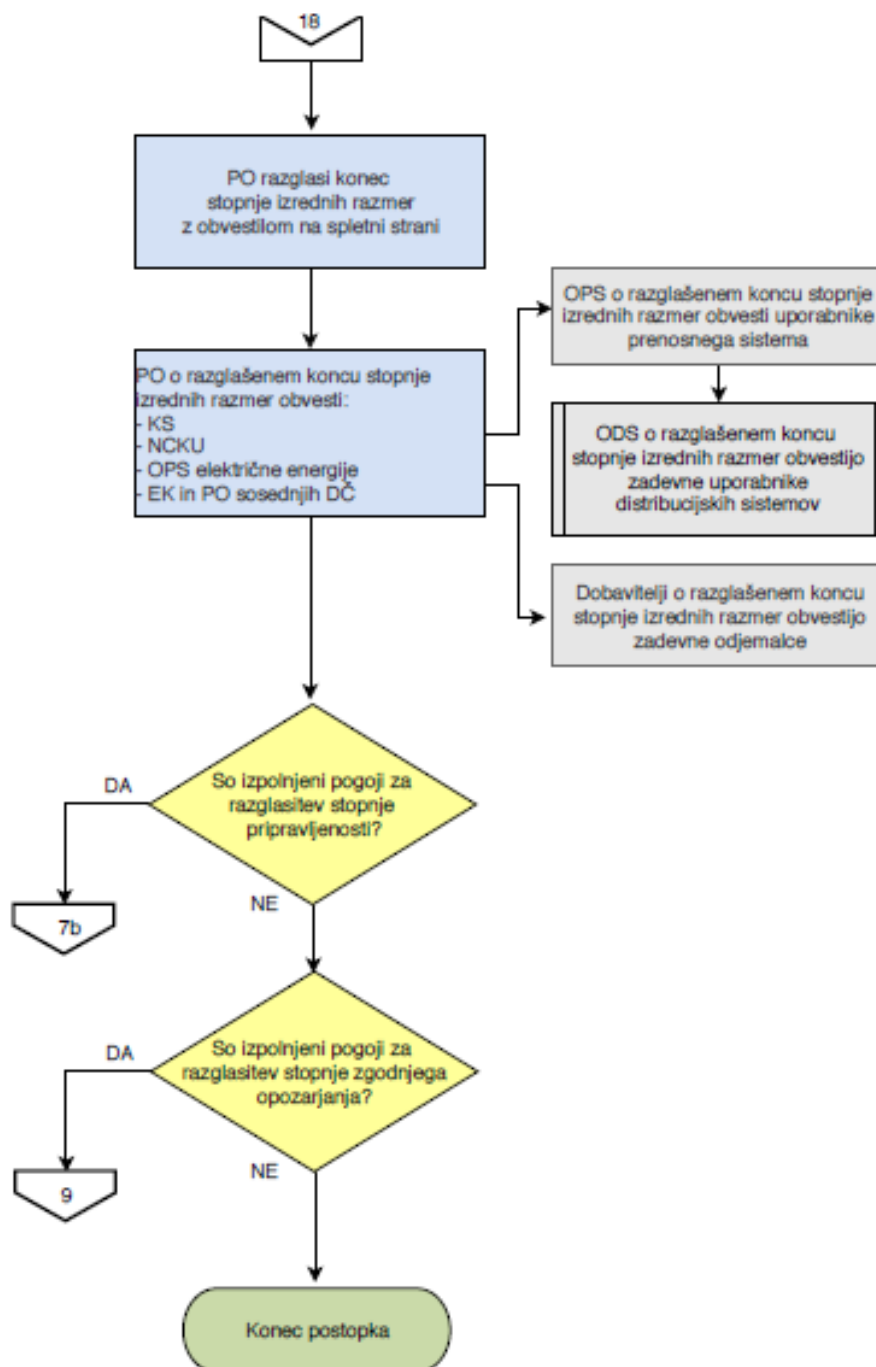

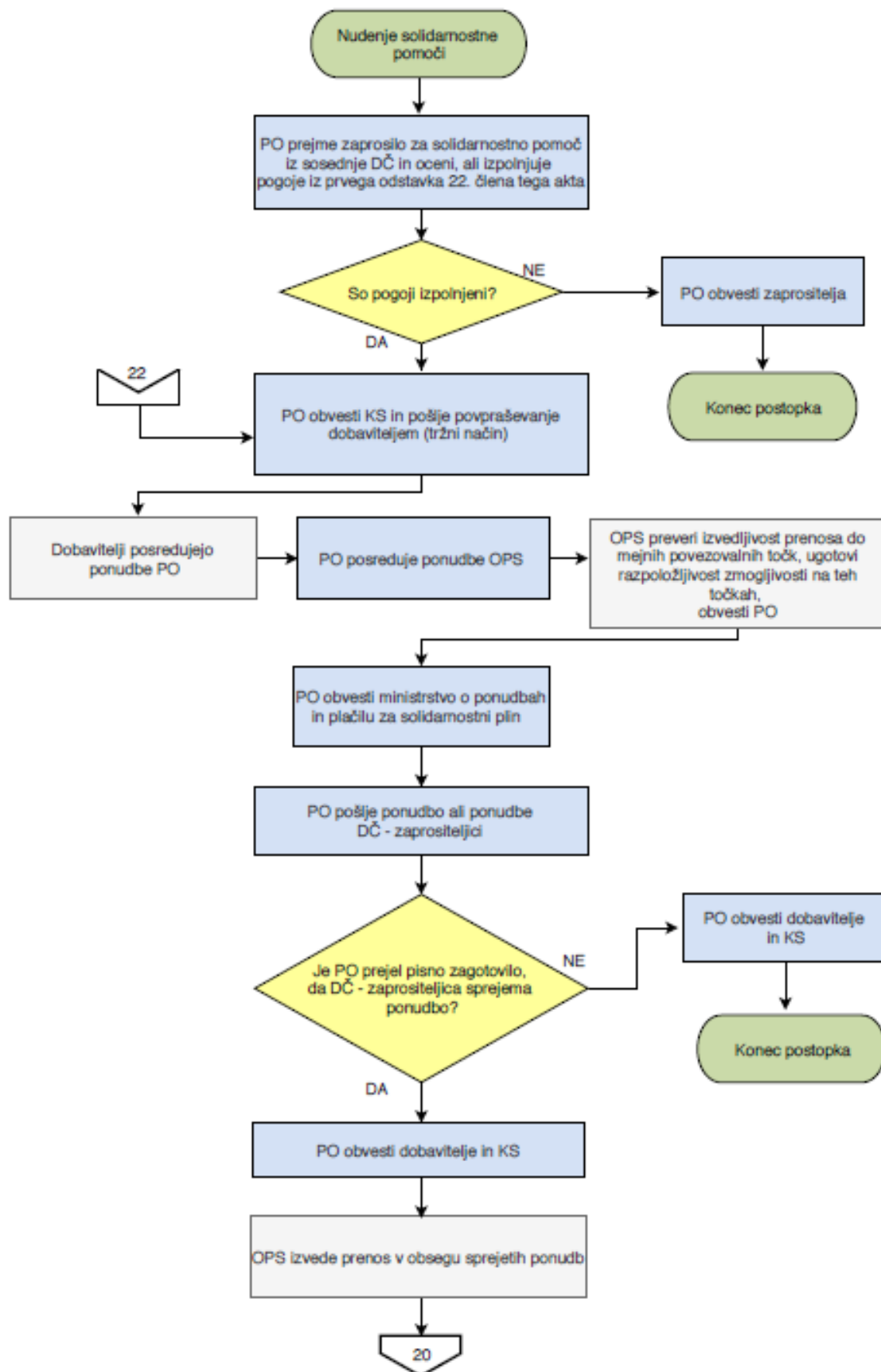

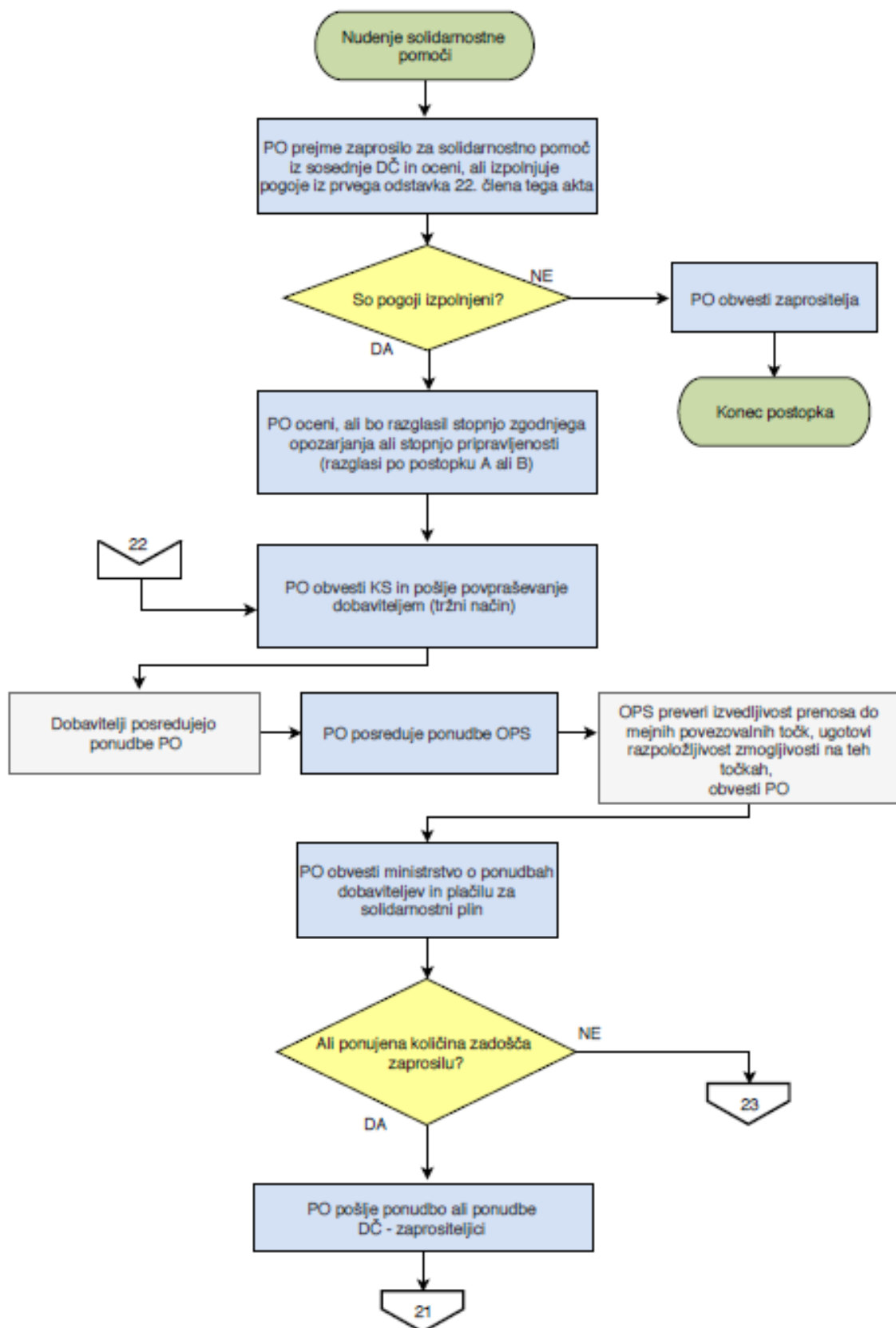

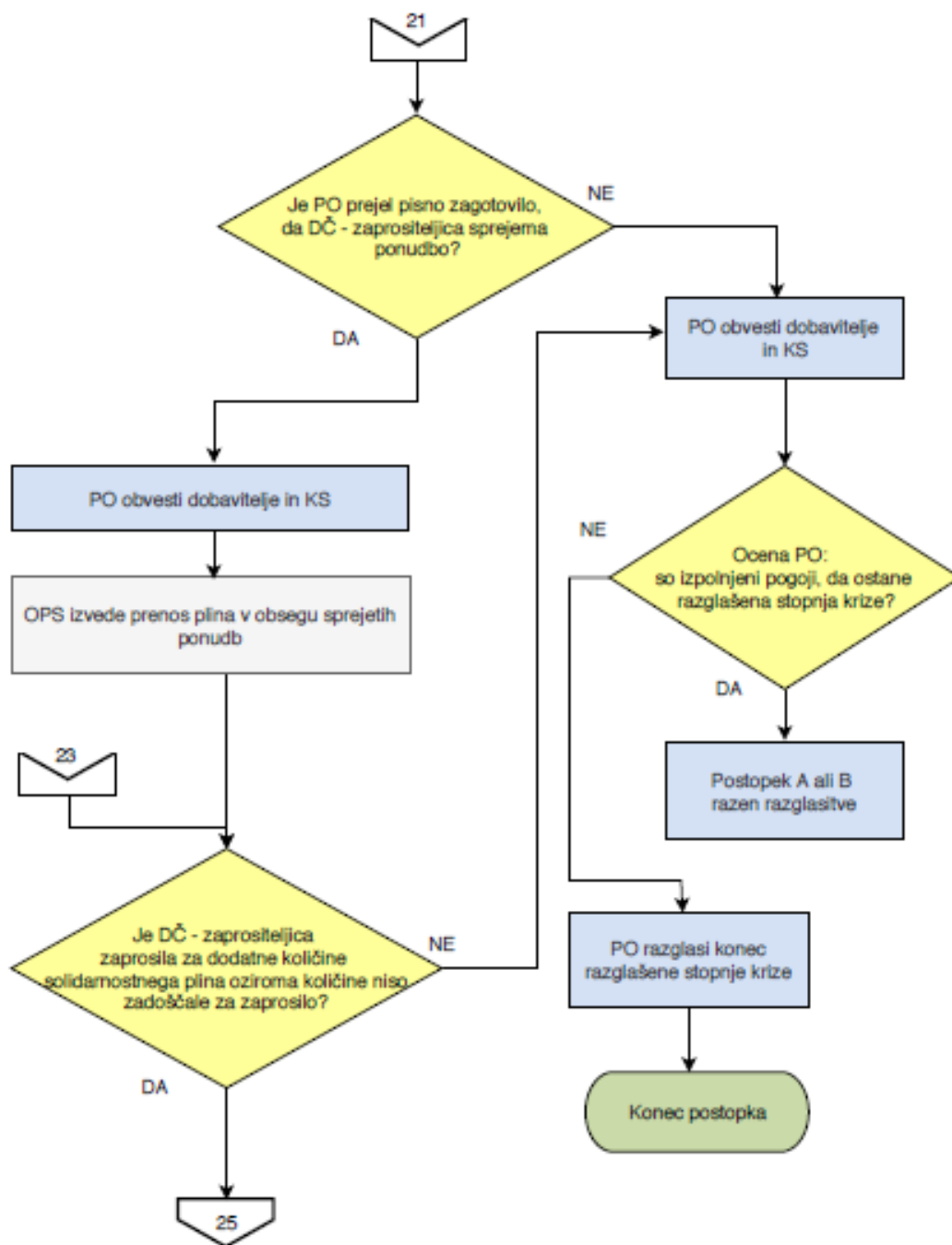

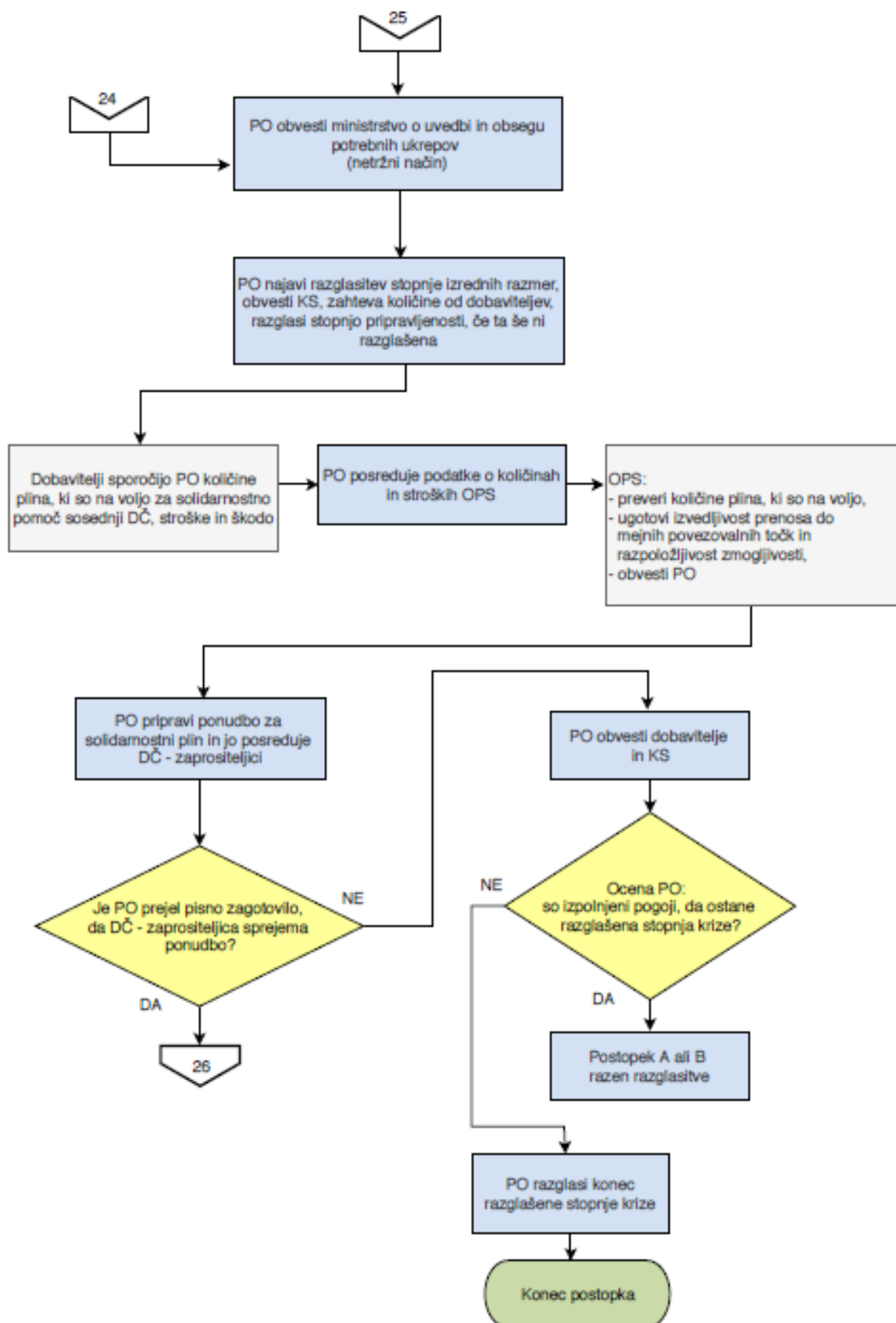

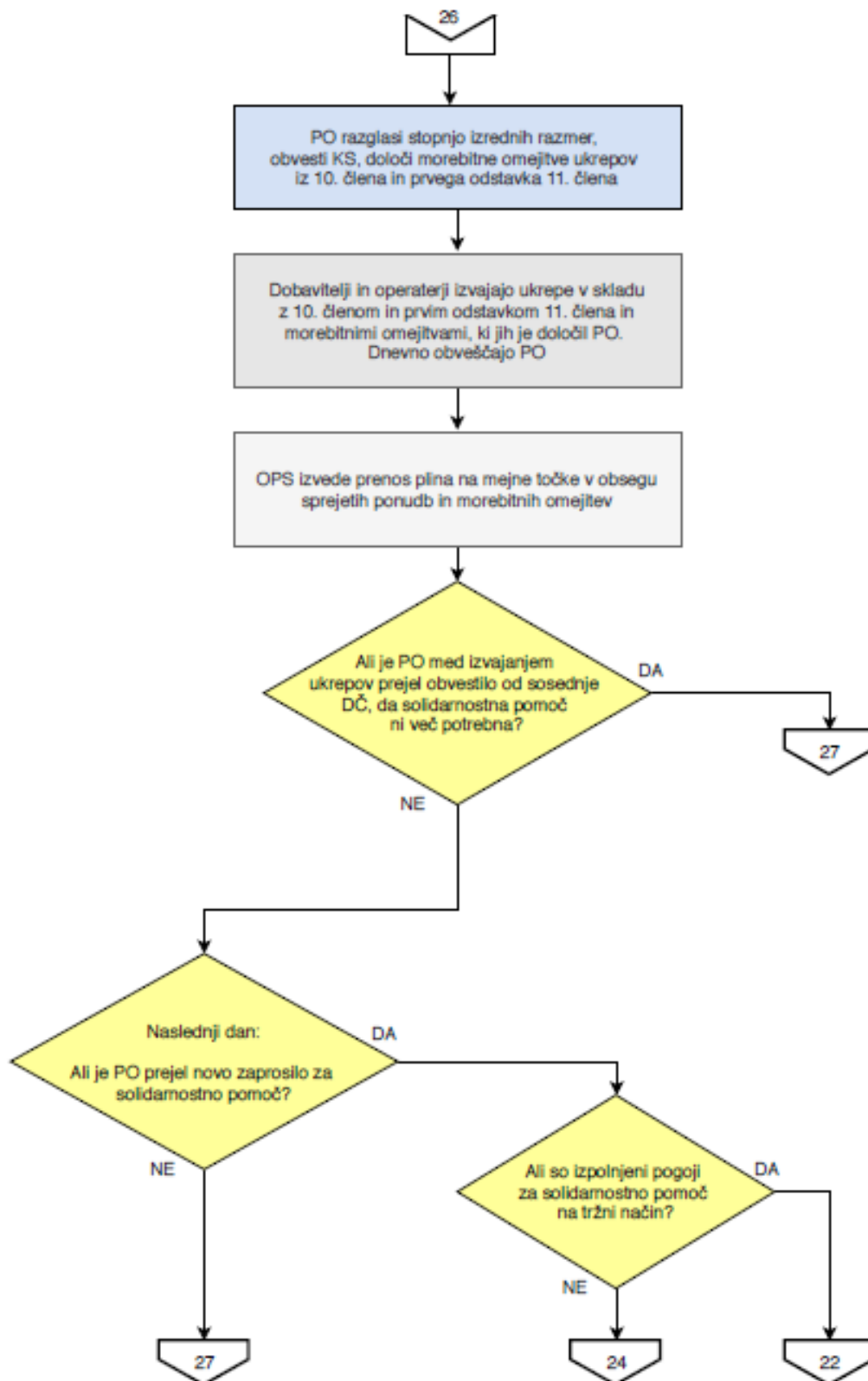

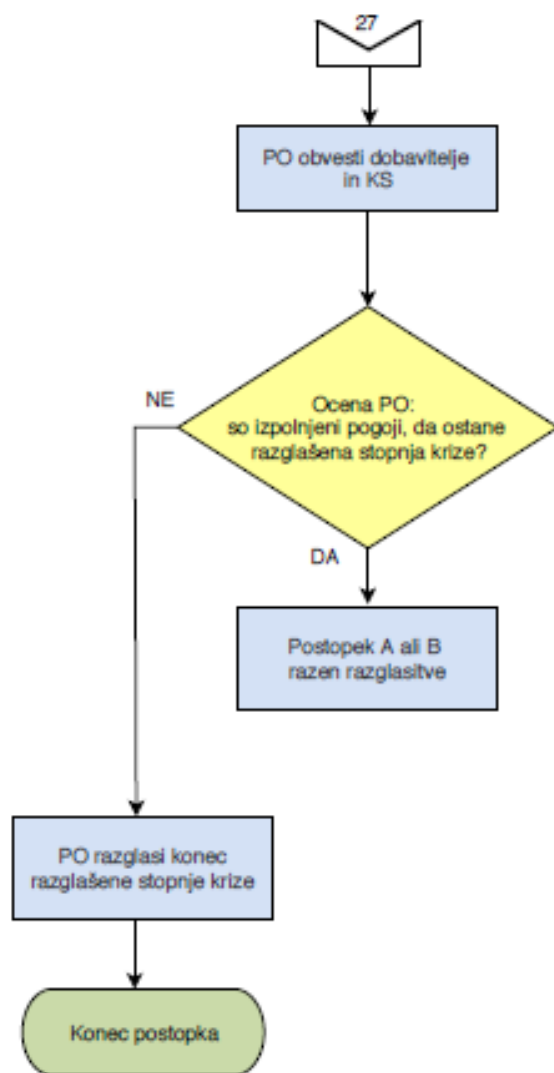

V Prilogi 1 imajo kratice, uporabljene na shemah, naslednji pomen:

- DČ: je država članica EU;
- EK: je Evropska komisija;
- KI: je kritična infrastruktura;
- KS: je krizna skupina;
- NCKU: je Nacionalni center za krizno upravljanje pri Ministrstvu za obrambo Republike Slovenije;
- OPS: je operater prenosnega sistema;
- PO: je pristojni organ;
- SMS: je kratko sporočilo.

Regionalna razsežnost

I. RIZIČNA SKUPINA ALŽIRIJA

Pred uveljavitvijo Uredbe Komisije (EU) 2015/703, ki ureja sporazume o povezovanju, so operaterji prenosnih sistemov sklepali sporazume o medsebojni pomoči ali tehnični pomoči, v katerih so določili, kako postopajo v primeru izjemnega dogodka ali situacije. Ko so bili sporazumi o povezovanju podpisani, so jim bili priloženi tudi sporazumi o medsebojni pomoči ali tehnični pomoči.

1. Ukrepi, ki se sprejmejo za vsako stopnjo krize

Pojem izjemen dogodek ali situacija, ki ga uporabljajo zgoraj navedeni sporazumi, ne določa jasno, ali taka situacija lahko privede do konkretne stopnje krize. Poleg tega ukrepi, ki jih je treba izvesti, niso določeni glede na stopnjo krize.

Značilna definicija izjemnega dogodka ali situacije je:

- izguba zmogljivosti v sistemu;
- posledica točkaste napake pri dobavi, ki ogroža oskrbo ali povpraševanje po plinu;
- zaznan je padec tlaka v regiji blizu meje zaradi koničnega odjema, ki sovпада s padcem temperature, kar ogroža oskrbo s plinom;
- drugi dogodki, ki bi lahko vplivali na zanesljivost oskrbe v eni od podpisnic.

Tržno neravnotežje ali načrtovani vzdrževalni posegi so izvzeti iz te definicije.

Glede na določitev stopenj krize v Uredbi 2017/1938/EU bi moral biti tak izjemen dogodek označen s stopnjo pripravljenosti ali stopnjo izrednih razmer.

V navedenih sporazumih je praviloma določen naslednji postopek:

1. Prizadeti operater prenosnega sistema nemudoma obvesti drugega operaterja o dogodku. Obvestilo mora vsebovati podatke o mestu, trajanju dogodka in predvideni potrebni količini plina.
2. V nekaj urah po prvem obvestilu mora prizadeti operater prenosnega sistema posredovati drugo obvestilo, v katerem pojasni dogodek.
3. Hkrati s tem in v roku 24 ur morata oba operaterja prenosnih sistemov oceniti situacijo in izdelati skupni načrt pomoči. Nadaljnji postopek je odvisen od količine potrebnega plina:
 - Če je ta količina plina pod določenim pragom, situacijo rešujeta operaterja prenosnih sistemov z uporabo operativnega izravnalnega računa (OBA).
 - Če je ta količina plina nad določenim pragom, situacije ne moreta rešiti operaterja prenosnih sistemov samo z uporabo operativnega izravnalnega računa, zato v reševanje situacije vključita uporabnike

sistema – nosilce bilančnih skupin in jih zaprosita, da prilagodijo nominacije.

Nekateri sporazumi ne določajo praga iz prejšnjega odstavka, vendar se priporoča, da se v takih primerih pojasnijo odločitve.

Na regionalni ravni se ne izvaja drugih ukrepov, kot so navedeni v tem poglavju, niti ne zahteva dodatnega poročanja.

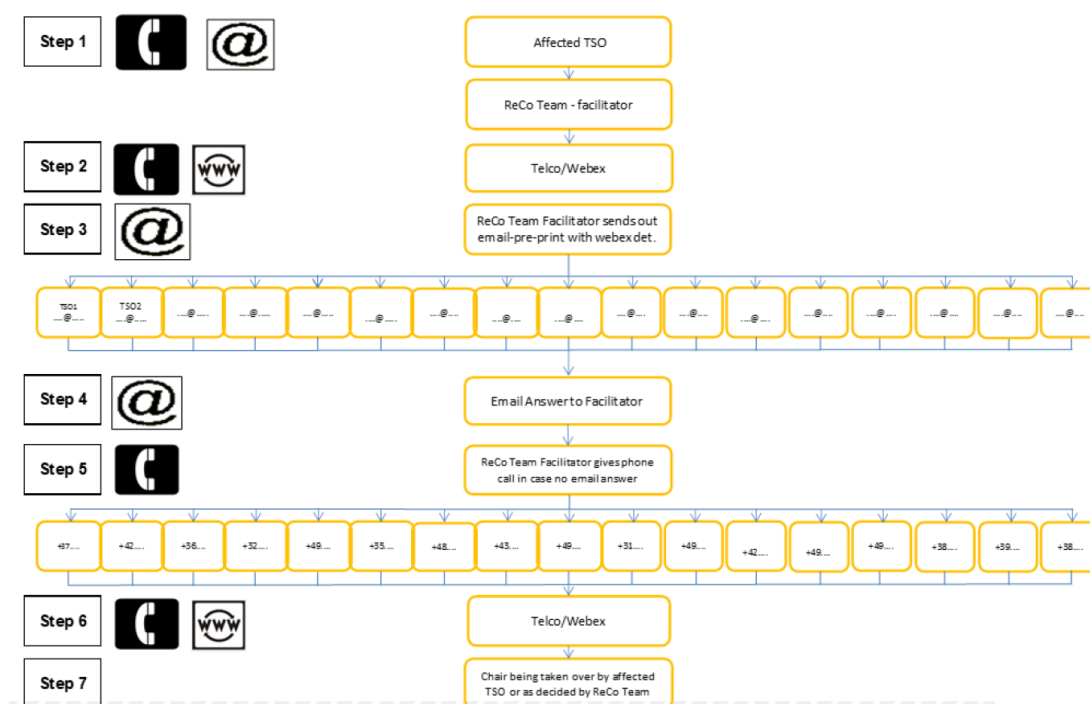
2. Mehanizem za sodelovanje

2.1. Postopek v okviru »ReCo sistema za plin«

»ReCo sistem za plin« je opisan v Načrtu preventivnih ukrepov, uvršča se namreč med preventive ukrepe.

V »ReCo sistemu za plin« je pripravljen tudi nabor ukrepov, kot so zamenjave ali dodatne zmogljivosti. Vsak od dodatnih ukrepov se lahko uporabi v odvisnosti od tega, v katero stopnjo krize je uvrščen dogodek.

Poleg tega »ReCo sistem za plin« vsebuje shemo pretoka informacij.

Ta diagram poteka je združljiv z bilateralnimi diagrami poteka, ki so vključeni v »sporazume o povezovanju«.

2.2. Postopek med povezanimi operaterji prenosnih sistemov

Kot je navedeno v poglavju I.1. te priloge, so se sosednji operaterji prenosnih sistemov dogovorili o postopkih v primerih »izjemnih dogodkov ali situacij«.

Ključna je odločitev o tem, ali bosta operaterja prenosnih sistemov rešila izjemen dogodek ali situacijo z uporabo operativnega izravnalnega računa, ali pa bosta

zahtevala od uporabnikov omrežja – nosilcev bilančnih skupin prilagoditev nominacij.

Na tehnični ravni je pomembno, da so določene kontaktne osebe s pooblastili, da v primerih krize sprejemajo hitre odločitve. Operaterja prenosnih sistemov si izmenjata telefonske številke in elektronske naslove kontaktnih oseb.

2.3. Izboljšave mehanizma za sodelovanje

Pristojni organi članov Rizične skupine Alžirija bodo zahtevali od svojih operaterjev prenosnih sistemov:

- da si izmenjajo diagram poteka v okviru ReCo skupine in uporabijo primere dobre prakse in
- da posodobijo »sporazume o medsebojni pomoči« v okviru »sporazumov o povezovanju«, pri čemer upoštevajo sedanji pravni okvir, ki se nanaša na zanesljivost oskrbe s plinom, in določijo, kateri ukrepi se izvajajo na določeni stopnji krize.

II. RIZIČNI SKUPINI UKRAJINA IN LIBIJA

Rizični skupini Ukrajina in Libija obravnavamo skupaj, ker imata enako vsebino skupnih poglavij, saj se prekriva članstvo: v RG Libija sodelujejo države članice, ki sodelujejo tudi v RG Ukrajina.

V tem Načrtu za izredne razmere v skladu z Uredbo (EU) 2017/1938 se prvič določa tudi regionalna razsežnost, zato se v tem poglavju določajo skupni ukrepi, ki državam članicam v tej RG omogočajo isto raven informacij v vsaki od držav članic v tej RG med krizo.

1. Ukrepi, ki se sprejemajo na vsaki stopnji krize

Spodaj navedeni ukrepi so po vsebini zahteve za informiranje, ki je koristno za vse države članice v rizični skupini. S tem se države članice ustrezno odzivajo na nepričakovane situacije z namenom, da preprečijo širjenje krize in pomagajo državam članicam v krizi, kolikor je v njihovi moči.

1.1 Stopnja zgodnjega opozarjanja

Ko pristojni organ ene od držav članic v RG razglasi stopnjo zgodnjega opozarjanja, to sporoči v roku enega dneva vsem ostalim državam članicam v RG skupaj z uvedenimi ukrepi.

Pristojni organ, ki je razglasil stopnjo krize, mora preostale članice v RG redno obveščati vsake štiri dni o situaciji in stopnji zgodnjega opozarjanja, skupaj z morebitnimi uvedenimi ukrepi.

1.2 Stopnja pripravljenosti

Ko pristojni organ ene od držav članic v RG razglasi stopnjo pripravljenosti, to sporoči v roku enega dneva vsem ostalim državam članicam v RG skupaj z uvedenimi ukrepi.

Pristojni organ, ki je razglasil stopnjo krize, mora preostale članice v RG redno obveščati vsak drugi dan o situaciji in stopnji pripravljenosti, skupaj z morebitnimi uvedenimi ukrepi.

1.3 Stopnja izrednih razmer

Ko pristojni organ ene od držav članic v RG razglasi stopnjo izrednih razmer, to sporoči v roku enega dneva vsem ostalim državam članicam v RG skupaj z vsemi uvedenimi ukrepi.

Pristojni organ, ki je razglasil stopnjo krize, mora preostale članice v RG redno obveščati vsak dan, po potrebi tudi večkrat, o situaciji in o uvedenih in končanih ukrepih.

Jasno je, da se bo pojavilo še več možnosti in ukrepov za blaženje učinkov krize v tako velikem sistemu, kakršnega sestavljajo države članice v RG.

V tem smislu lahko države članice v RG in druge države, ki so z njimi povezane, uporabijo tudi druge pobude, ki bi ublažile pomanjkanje.

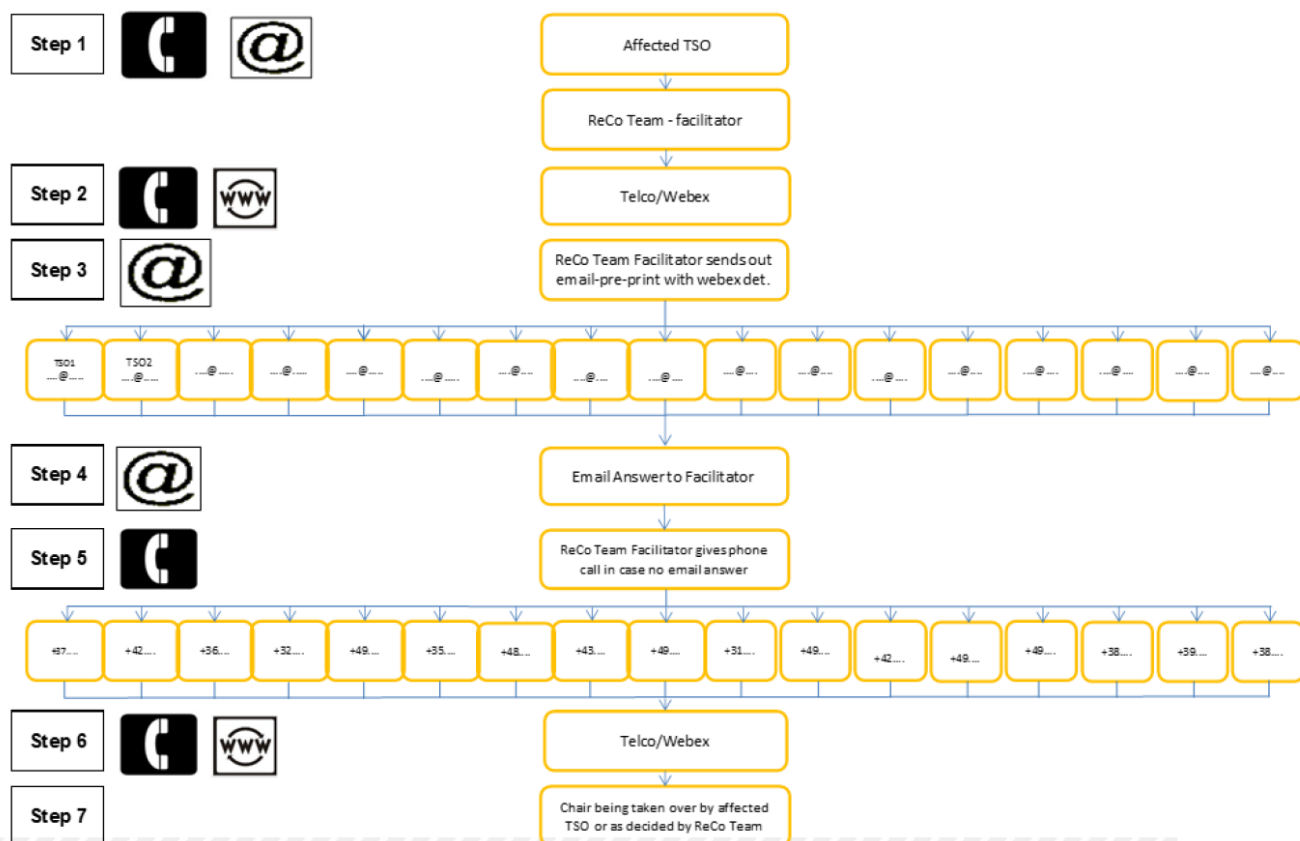
2. Mehanizem za sodelovanje

2.1. Postopek v okviru »ReCo sistema za plin«

»ReCo sistem za plin« je opisan v Načrtu preventivnih ukrepov, uvršča se namreč med preventive ukrepe.

V »ReCo sistemu za plin« je pripravljen tudi nabor ukrepov, kot so zamenjave ali dodatne zmogljivosti. Vsak od dodatnih ukrepov se lahko uporabi v odvisnosti od tega, v katero stopnjo krize je uvrščen dogodek.

Poleg tega »ReCo sistem za plin« vsebuje shemo pretoka informacij.

Ta diagram poteka je združljiv z bilateralnimi diagrami poteka, ki so vključeni v »sporazume o povezovanju«.

2.2. Postopek med povezanimi operaterji prenosnih sistemov

Kot je navedeno v poglavju II.1. te priloge, so se sosednji operaterji prenosnih sistemov dogovorili o postopkih v primerih »izjemnih dogodkov ali situacij«.

Na tehnični ravni je pomembno, da so določene kontaktne osebe s pooblastili, da v primerih krize sprejemajo hitre odločitve. Operaterja prenosnih sistemov si izmenjata telefonske številke in elektronske naslove kontaktnih oseb.

2.3. Izboljšave mehanizma za sodelovanje

Pristojni organi članov Rizične skupine Alžirija bodo zahtevali od svojih operaterjev prenosnih sistemov:

- da si izmenjajo diagram poteka v okviru ReCo skupine in uporabijo primere dobre prakse in
- da posodobijo »sporazume o medsebojni pomoči« v okviru »sporazumov o povezovanju«, pri čemer upoštevajo sedanji pravni okvir, ki se nanaša na zanesljivost oskrbe s plinom, in določijo, kateri ukrepi se izvajajo na določeni stopnji krize.

3. Solidarnost med državami članicami

Države članice RG Ukrajina oziroma Libija pripravljajo tehnične, pravne in finančne dogovore, potrebne za implementacijo solidarnostnih mehanizmov, opisanih v 13. členu Uredbe (EU) 2017/1938.

Ko bodo ti dogovori sklenjeni, bodo navedeni na tem mestu.

4. Predlog za ovrednotenje pred naslednjim Načrtom za izredne razmere

Za naslednji načrt predlagamo, da se sodelovanje okrepi tako, da bi se redno letno pred začetkom naslednjega plinskega leta srečali predstavniki držav članic, operaterjev prenosnih sistemov v regiji, operaterjev skladišč v regiji in operaterjev terminalov za utekočinjen zemeljski plin, kakor tudi predstavniki državnih regulativnih organov.

To bi bila nekakšna Koordinacijska skupina za plin, vendar omejena na rizično skupino. Na ta način bi bilo lažje razumeti nacionalne poglede in omejitve, ki jih operaterji pričakujejo za naslednjo zimo.